

KESKENY ÚT

A KÁROLYI GÁSPÁR TEOLÓGIAI ÉS MISSZIÓI INTÉZET LAPJA VI. ÉVFOLYAM, 26. SZÁM, 2003. ÁPRILIS

MEGBÍZATÁS AZ ÚRTÓL

EZ NEM SZÁMLA, EZ EVANGÉLIUM!

A NEMZETÁPOLÁS HATÉKONY MÓDJA

SZIKLÁRA ÁLLÍTOTT...

COMENIUS ÁMOS JÁNOS (2.)

S.O.S. TITANIC

PÁR SZÓ AZ ENGEDELMESSÉGRŐL...

AZ ÁLLAMI OKTATÁS
ERKÖLCSROMBOLÓ VOLTA

ISTEN LÁT TÉGED!

AZ IGAZ ISTEN HELYES
TISZTELETE (2.)

KERESZTYÉN TÖRTÉNELEMSZEMLÉLET
ÉS TÖRTÉNELMI OBJEKTIVITÁS

HOGYAN SZABADULHATSZ MEG
SZENVEDÉLYEIDTŐL?

KÉPMUTATÁS

SZENTELD MEG AZ ÚR NAPJÁT!

KESKENY ÚT

Keresztyén folyóirat.

Kiadja:

KÁROLYI GÁSPÁR TEOLÓGIAI
ÉS MISSZIÓI INTÉZET

3527 Miskolc, Kartács u. 1

Tel.: 46/412-558

Fax: 46/507-736

E-mail: kgtmi@axelero.hu

http://www.reformatus.org

Szerkesztő: Szőke Imre

MEGBÍZATÁS AZ ÚRTÓL

(Mt 25, 14-30)

Nyilvánvaló, hogy minden példázatnak, amit Jézus a mindennapi életből vett, lelki üzenete volt. Nem pusztán a példázatért mondta el. Az első jelentése mellett volt még egy második és fontosabb lelki jelentése is. Milyen lelki üzenete van ennek a példázatnak? Ahhoz, hogy erre a kérdésre választ adjunk, meg kell értenünk, hogy miért mondta el Jézus a példázatot, és milyen körülmények között?

A tanítványok azt gondolták, hogy Jézus nemsokára helyreállítja Isten országát a földön, és így ők egyből a pihenés, a nyugodt, zavartalan élet, sőt a Királlyal való együtturalkodás állapotába jutnak. Még a tanítványok sem értették, hogy Jézus akkor nem uralkodni jött, hanem azért, hogy Ő szolgáljon másoknak. Az előbb említett tévhitből származik Zebedeus két fiának Jézushoz intézett kérése (Mk 10,34-45). Még Jézus mennybemenetelekor is ezt kérte Tőle a tanítványok: „Uram, avagy nem ez időben állítod-e helyre az országot Izraelnek?” (ApCsel 1,6)

Ezt a példázatot Jézus halála előtt pár nappal mondja el, s miközben többször is figyelmezteti őket a vigyázás fontosságára (Mt 24,36; Mt 25,13 és 42), arra is tanítja őket, hogy most a munkálkodás időszaka következik életükben, s nem a pihenés, az uralkodás, a dicsőséges állapoté. A tanítványok még hozzá sem fogtak jóformán a munkájukhoz, s máris a dicsőséget áhították. De meg kellett érteniük, ahogyan nekünk is meg kell értenünk, hogy az üdvösség útján nem lehet egyetlen állomást sem kihagyni, átugrani. Amilyen fontos a megigazulásunk, épp olyan fontos a mi megszentelődésünk is. S amilyen mértékben vágyunk a megdicsősülésre, olyannyira kell óhajtánunk megszentelődésünket is.

Az előbb említett okot igazolja a Lk 19,11-18 is: „És mikor azok ezeket hallották, folytatá és monda egy példáza-

tot, mivelhogy közel volt Jeruzsálemhez, és azok azt gondolták, hogy azonnal megjelenik az Isten országa.” Jézus tehát azért mondta el ezt a példázatot, hogy megértesse tanítványaival: előbb a munka, aztán a jutalom.

Nézzük most meg, mit jelképeznek a táalentumok, milyen volt a szolgálak teljesítménye, milyen volt a számadás, majd próbáljuk alkalmazni életünkre!

I. A táalentumok

1. Mit jelképeznek a táalentumok? Egyesek szerint képességet, tehetséget. Meglátásom szerint a példázatban más jelentése van ennek a szónak, és pedig megbízatást kell értenünk alatta. Példázatunkban a gazda megbízta szolgálait az ő javainak a gondviselésével. Miért állítom, hogy a táalentum megbízatást jelent?

(a) Azért, mert a gazda táalentumairól van szó. A gazda – azaz Krisztus – nem saját képességeit osztotta ki, hanem az ő javait, s a megbízatásuk ezekkel a javakkal való sáfárkodást jelentette.

(b) Azért, mert külön említi a talentumot s külön a képességet: „Kinek-kinek az ő erejéhez (képességéhez) képest.” (15. v.) A képesség még nem jelent megbízatást. Pl. ha valaki tud énekelni, ez még nem megbízatás, de ha felkéri énektanításra, ez már az. A képesség önmagában még nem jelent foglalatosságot, de a gazda munkával bízta meg a szolgálait: „...kinek-kinek a maga dolgát megszabván...” (Mk 13,34)

(c) Azért, mert a szó melléknévi alakja mértékegységet jelent, igei alakja pedig hordozni, cipelni jelentéssel bír (a görög nyelvben). A képesség nem szokott senkinek sem terhére lenni, a megbízatás annál inkább jelenthet terhet. „Te azért a munkának terhet hordozzad...” (2Tim 2,3)

2. A táalentum kiosztása és a képesség. Azt figyelhetjük meg, hogy minden szolgálának adott valamennyit, de mivel

ismerte erejüket, nem egyformán adta azokat. Akinek kettőt adott, nem adhattott volna többet, mert nem tudta volna elhordozni. Pl. aki csak 20 kilót tud elvinni, nem tehetünk rá egy 50 kilós zsákot. Aki egy család ügyeinek intézéséhez szükséges képességgel bír, nem fogják megbízni – legalábbis nem volna bölcs döntés – egy ország vezetésével. Három dolgot kell meglátnunk itt:

(a) Minden egyes szolga kapott megbízatást. Nem mondhatja egy kereszttyén sem, hogy neki nincsen megbízatása az Úrtól.

(b) Nem kapott egyik sem erejét meghaladó megbízatást.

(c) Mindenki más-más megbízatást kap Isten egyházában. Nem minden tagnak ugyanaz a szerepe egy testen belül. (1Kor 12,28)

Kérdezhetné valaki: „De honnan van a képesség?” A képesség és a megbízatás egyaránt az Úrtól vannak (2Kor 3,5), de most a megbízatásról beszélünk.

3. Vissza lehet-e utasítani a megbízatást? Kálvin János vissza akarta utasítani előbb a genfi egyház pásztorlását, ezért szüksége volt Fárel dörgedelmes „biztatására”. De gondoljunk arra most, amikor gyermekkorunkban visszautasítottunk egy megbízatást, s más végezte el helyettünk, hogyan éreztük magunkat? Összetörten, boldogtalanul, haragosan. Vissza lehet utasítani tehát a megbízatást, de nem éri meg. Isten őrizzen minket ettől! (Lásd még a Mt 21,28-31-et)

II. A megbízatás teljesítése

1. A két első szolga jól teljesített. Miért? Nem azért, mert nagyobb volt a megbízatásuk, hanem azért mert nagyobb volt az odaadásuk.

(a) Szorgalmasok és hűségesek voltak. Tudták, hogy mi a megbízatásuk és akarták is tenni.

(b) Munkájukon áldás volt. Szorgalomra áldás jön.

2. A harmadik rosszul teljesített. Miért? Azért, mert hozzá sem fogott a munkához, elment és elásta a talentumot. Elásta, hogy ne lássa nap mint nap, hogy ne zavarja a lelkiismeretét. Talán Jónás is ezért ment le a hajó fenekébe, s azért merült álomba, nem akarta, hogy a küldetési parancsra való emlékezés minduntalan megzavarja „nyugalját”. Talán te is voltál már így,

visszautasítottad a megbízatást, vagy elvállaltad, de nem teljesítetted, s azt gondoltad, hogy nem fognak rákérdezni: elolvastad a könyvet, meglátogattad azt az ismerősödet, megírtad azt a levelet, stb.? Ne feledd: aki megbíz, az számon is kér!

III. A számonkérés, a számadás

Mindenki számon kéretik, az is, akit a legkevesebbel bíztak meg. Azt gondolod talán, olyan kicsi a megbízatásod, hogy senkinek sem fog eszébe jutni a te számonkérésed? Láthatjuk a példázatból, hogy az egy tálentumos szolgát is előállították.

1. A hűséges szolgák számadása. „Uram, öt talentumot adtál vala nekem; ímé más öt talentumot nyertem azokon.” Milyen örömteli számadás, olyan mint a Pálé: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” (2Tim 4,7) Vagy a Jézusé: „Én dicsőítettelek téged e földön: elvégeztem a munkát, amelyet reám bízál, hogy végezzem azt.” (Jn 17,4) Ugye te is így szeretnél számot adni mennyei Gazdádnak?

A megbízatásban elért gyümölcsök célja kettős:

(a) Elsősorban Isten dicsőségét szolgálják. (1Kor 10,31)

(b) Másodsorban az emberek hasznát. (Ef 4,11-12)

2. A hűséges szolgák jutalma:

(a) Dicséret. Ez a dicséret nem emberektől, hanem Istentől jön.

(b) Több és nagyobb megbízatás. Amíg nem vagyok képes keveset tenni az Úrért, addig hogyan tudnék többet tenni érte? Aki hűséges, azaz kitartóan és teljes erejével buzgólkodik a kevesen, az többre fog bízni. Senkit sem választanak meg egyből gyárigazgatónak, talán éppen munkásként kell kezdenie először.

(c) Öröm. A hűség az út az örömhöz. Amikor örömünk hiányzik, valószínű, hogy kitartásunkkal van a baj, meglankadtunk. Egy munkájába belefáradt, munkáját felületesen végző embernek sohasem lehetnek örömei.

3. A lusta szolga számadása (24-25. v.):

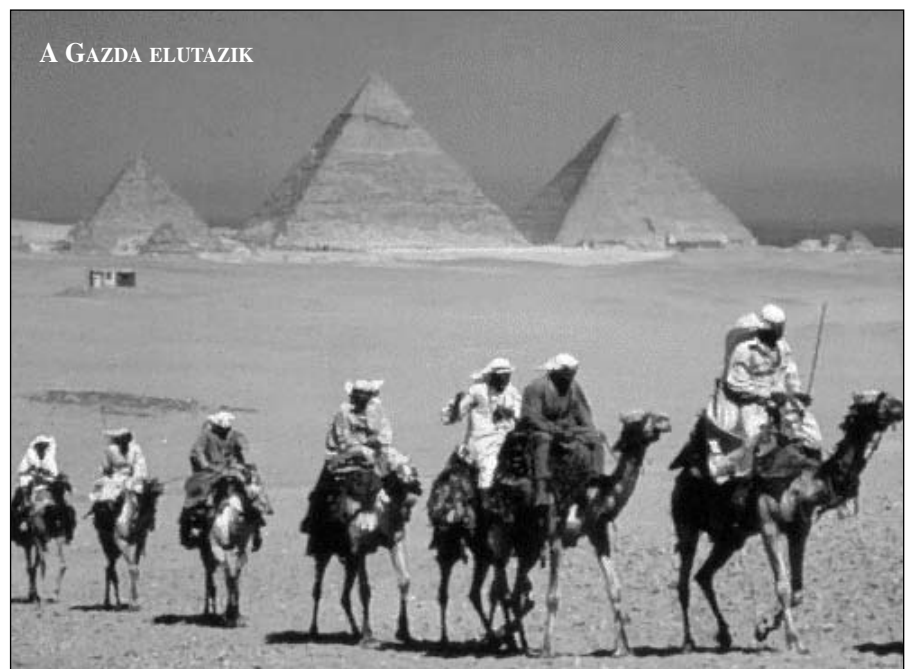
(a) Azt hitte, hogy meg fogja magyarázni lustaságát. Ő egész idő alatt talán a magyarázaton gondolkodott, ahelyett, hogy dolgozott volna. Ő nem a talentumán gondolkodott, hanem az akadályokon, amik jó kifogásként fognak szolgálni majd a magyarázkodásában.

(b) Hazudott. Becsapta önmagát, s be akarta csapni a gazdáját is. Tétlenségének valódi oka ugyanis nem a gazdájában volt, hanem őbenne. Az igazságot a gazdája mondta el róla: gonosz és rest szolga. (Mindkettő rossz, de ha még társulnak is!)

(c) Kifogást keresett. „Azért ástam el, mert te kegyetlen vagy!” Nevetséges, pedig azért ásta el, mert nem szerte gazdáját és mert nem akart dolgozni.

4. A lusta szolga „jutalma”:

(a) Szóbeli ítélet, elmarasztalás: gonosz és rest szolga. Milyen borzalmas,

amikor valaki csak Isten előtt tudja meg, hogy milyen is volt egész életében, milyen kellemetlen és megszégyenítő leleplezés!

(b) A kevés több, mint a semmi. Ez a szolgálta még a legminimálisabbat sem tette meg az ő uráért. Jobb az, ha teszel egy keveset, mintha nem tennél semmit.

(c) A megbízatástól való megfosztás. Aki a kevéssel nem akar hűséges lenni, nemhogy többet nem kap, hanem még azt is elveszíti, amivel eredetileg megbízták.

(d) A büntetés. Az Úr által kapott megbízatásnak az elhanyagolása nem jár sohasem büntetés nélkül.

IV. Alkalmazás

1. Adj hálát azért, hogy kaptál az Úrtól megbízatást! Adj hálát, ha ezt már felismerted! S adj hálát a képességért is, ami szükséges feladatod végzéséhez! Ha öt talentumot kaptál, ne nézd le azt, aki csak kettőt kapott! Ha kettőt kaptál, ne irigykedj azokra, akik ötöt kaptak, hanem légy hű a kevéshez, mert többet ér a hűség a megbízatás nagyságánál. Isten nem megbízatásod nagysága szerint, hanem hűséged szerint fog megjutalmazni.

2. Ismerd fel és írd papírra megbízatásaidat, hogy tudatosuljanak benned feladataid!

3. Ne keress kifogást, s ne mondd, hogy túl sokkal bízott meg az Úr, mindaddig, amíg biztos vagy, hogy az Úr bízott meg! Mert ebben az esetben az isteni bölcsesség a garancia. Esetleg kérj meg másokat is, hogy vizsgálják meg képességeidet!

4. Ne ess kétségbe, ha megbízatásodat nehéznek találod, mert a megbízatás – a talentum – terhet is jelent. Gondolj Jézus megbízatására és kitartására. Az ő megbízatása volt a legnehezebb, mert a haragvó Istent kellett kibékítenie az emberekkel.

5. Vizsgáld meg teljesítményedet! Hogyan dolgozol? Jókedvvel, pontosan, buzgalommal vagy kedvetlenül, felületesen, meglankadva? „Légy hű mindhalálig és néked adom az életnek koronáját!” (Jel 2,10) Ámen.

Sikó Mihály

EZ NEM SZÁMLA, EZ EVANGÉLIUM!

Számoló sorszáma: 08408/0014462717 Számoló kelt: 2003.04.19. Számlázott időszak: 2003.Május Teljesítés időpontja: 2003.05.10. Fizetési határidő: 2003.05.10. Leolvadás kezdete: 2003.06.12.		10. RÉSZ-ÁRAMSZÁMLA 1 példányban készült, eredeti	Fogyasztói szám: 709041550000 Fogyasztó neve: KAROLYI GÁSPAR TEOLOGIAI ÉS MISSZ Cím: 3527 MISKOLC HARMAT 13 Fizetés módja: Postal csekk																																																		
Eszaki-magyarországi Áramszolgáltató Rt. 10300002-25500057-70143285 MKB		Számlázási rendszer: EAS-TAR																																																			
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Fogyasztói száma</th> <th>név-adás</th> <th>Elszámolt villamos energia Mennyiség (kWh)</th> <th>Ár (Ft/kWh)</th> <th>Adó mérték százalék (Ft)</th> <th>ÁFA</th> <th>ÁFA összeg (Ft)</th> <th>Adóval növelt összesítés</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>00291241</td> <td>2517</td> <td>39</td> <td>23,70</td> <td>924</td> <td>12</td> <td>111</td> <td>1035</td> </tr> <tr> <td>00291254</td> <td>3795</td> <td>40</td> <td>23,70</td> <td>948</td> <td>12</td> <td>114</td> <td>1062</td> </tr> <tr> <td>00291258</td> <td>1721</td> <td>39</td> <td>23,70</td> <td>924</td> <td>12</td> <td>111</td> <td>1035</td> </tr> <tr> <td>05922002</td> <td>22514</td> <td>126</td> <td>11,60</td> <td>1462</td> <td>12</td> <td>175</td> <td>1637</td> </tr> </tbody> </table>	Fogyasztói száma	név-adás	Elszámolt villamos energia Mennyiség (kWh)	Ár (Ft/kWh)	Adó mérték százalék (Ft)	ÁFA	ÁFA összeg (Ft)	Adóval növelt összesítés	00291241	2517	39	23,70	924	12	111	1035	00291254	3795	40	23,70	948	12	114	1062	00291258	1721	39	23,70	924	12	111	1035	05922002	22514	126	11,60	1462	12	175	1637	<table border="1"> <tr> <td>Számla összesen:</td> <td>4258</td> <td>12</td> <td>511</td> <td>4769</td> </tr> <tr> <td>Fizetendő összesen (Ft)</td> <td colspan="3"></td> <td>***4769</td> </tr> </table>			Számla összesen:	4258	12	511	4769	Fizetendő összesen (Ft)				***4769
Fogyasztói száma	név-adás	Elszámolt villamos energia Mennyiség (kWh)	Ár (Ft/kWh)	Adó mérték százalék (Ft)	ÁFA	ÁFA összeg (Ft)	Adóval növelt összesítés																																														
00291241	2517	39	23,70	924	12	111	1035																																														
00291254	3795	40	23,70	948	12	114	1062																																														
00291258	1721	39	23,70	924	12	111	1035																																														
05922002	22514	126	11,60	1462	12	175	1637																																														
Számla összesen:	4258	12	511	4769																																																	
Fizetendő összesen (Ft)				***4769																																																	
KAROLYI GÁSPAR TEOLOGIAI ÉS MISSZ MISKOLC KARTACS 1 3527		Tisztelt Fogyasztó! A számla automatikus formás tudnivalók tartalmához kérjük, látogasson meg a honlapunkon!																																																			

Traktátus osztogatásaim során nagyon sokan megkérdeztek, hogy milyen számlát hoztam. Ezért gondoltam azt, hogy írok egy szórólapot ezzel a címmel.

Hadd kérdezzem meg, kerültél-e már olyan helyzetbe, hogy nem tudtad kifizetni a villanyszámlát? Talán kölcsönt kellett felvegyél ahhoz, hogy a víz- és gázsámlát rendezhessed. Ugye nem volt kellemes, mert előbb-utóbb a kölcsönt is vissza kellett fizetned. Tény, hogy egyre nehezebb kifizetni a növekvő számlákat. Növekednek a költségek és újabbnál-újabb adókat kell kifizetnünk. A számlák „pokollá” teszik az életünket. *De mindez semmi amellett, amikor Isten fogja benyújtani neked a számlát.* „Mert elrendelt dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik.” (Zsid 9,27) Nem ijesztgetni akarok, hanem figyelmeztetni. Mindenkit figyelmeztetni szeretnék. Téged is kedves olvasó, aki nem küszködsz anyagi problémákkal és a fogyasztói számlák kifizetése nem jelent különösebb problémát számodra. Mert azt a számlát, amelyre az Isten és az embertársaink ellen elkövetett bűneink lesznek felírva – egyikünk sem lesz képes kifizetni. Nem csupán a nagysága miatt, hanem inkább azért, mert nincs megfelelő fizetőeszközünk. Az úgynevezett jócselekedeteink is bűnnel és önzéssel fertőzöttek. „Minden mi igazságunk olyan mint a fertőzött ruha.” (Ézs 64,5)

Lehet, hogy a mi szempontunkból bizonyos cselekedeteink jók. De Isten nem a mi mércénk alapján fog megítélni bennünket, hanem a saját mércéje alapján. Ő pedig a következőt állapítot-

ta meg az emberről: „Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki értse, nincsen, aki keresse Istent. Mindnyájan elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlen ember sem.” (Róma 3,10-12)

Akár hiszed akár nem, Isten létezik, és egykor majd meg kell állnod előtte. Számot kell adnod neki mindenről. Bűneid számláját ki kell fizetned. Mivel bűneidet nem tudod jóvá tenni, mert „a bűn zsoldja a halál” (Róma 6,23), ezért örök halál vár rád, hacsak valaki más ki nem fizeti helyetted a tartózárod. Igen, sem én, sem te, sem egyetlen ember nem tud megfizetni önmagáért! Fizetnünk kell, de nem tudunk, mert nincs mivel!

A menny és a föld teremtője, a mindenható Isten, előre tudván, hogy mi ilyen kiút nélküli helyzetbe fogunk kerülni, az ő nagy irgalmasságából, az időknél előtte, gondoskodott egy megoldásról. Ez a megoldás az evangélium, a jó hír. „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Az evangélium csak a bűnös ember számára evangélium. Bár minden ember bűnös, nem mindenki tartja magát annak. Az evangélium csak akkor lesz örömhír számodra is, ha te is felismerted, hogy kegyelemre szorultál, azaz hogy bűnös vagy. Ha te jónak és igaznak képzeled magad, akkor számodra nincs evangélium. Ha azt gondold, hogy vallásosságoddal, vagy vallásos cselekedeteiddel jóvá tudod tenni a bűneidet, és kiengesztelheted Istent, akkor számodra nincs örömhír.

Az evangélium nem arról szól, hogy mit kell tennünk az üdvösségünk érde-

kében (ugyanis nem tehetünk semmit), hanem arról, hogy Isten mindent megtett helyettünk és érettünk, Jézus Krisztus által. Kétezer évvel ezelőtt, amikor a mindenható Isten testet öltött és Betlehemben megszületett, az angyalok ekképpen tudatták a gyermek születésének hírért: „Ne féljete, mert íme hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz: Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2,10-11) Jézus Krisztus azért született, hogy megtartója legyen mindazoknak, akik hisznek Őbenne. De csak azoknak!

Mivelhogy „vérontás nélkül nincs bűnbocsánat” (Zsid 9,22), ezért Jézus Krisztus nemcsak megszületett, hanem meg is halt, azért hogy a benne hívők számláit és tartozásait kifizesse. „És ő megsebesített bűneinkért, megronta-

tott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyultunk meg.” (Ézs 53,5)

Az egész Szentírás, Istennek eme csodálatos tervére épül fel. Ez az evangélium, ez a jó hír, hogy van megoldás! Jézus Krisztus golgotai áldozata árán a te bűnszámlád is kiegyenlíthető, ha hiszel benne. Hinni Jézusban pedig azt jelenti, hogy leteszed az életedet az ő kezébe. Az életed fölötti uralmat átengeded neki és engedelmeskedsz a Bibliában kijelentett akaratának. Jézus Krisztusban van számodra is az egyedüli lehetőség, hogy megszabadulj a bűneid miatti adósságtól, vagyis a kárhozattól. „És nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, mely által üdvözülhetnek.” (ApCsel 4,12)

Nagyon kérlek, vedd komolyan Isten igéjét! Ne játszadozz a halál utáni sorsoddal. Jézus még ma azt mondja neked: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok néktek.” (Mt 11,28) Ha most nem jössz, eljön az idő, amikor már késő lesz, amikor azt fogja mondani neked az élet Ura: „Távozzatok tőlem ti átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készített.” (Mt 25,41)

Fogadd meg Jézus intését, ameddig még nem késő: „Igyekeztek bemenni a szoros kapun, mert sokan, mondom néktek, igyekeznek majd bemenni és nem mehetnek.” (Lk 13,24)

Molnár Sándor

A NEMZETÁPOLÁS HATÉKONY MÓDJA (Summum bonum Hungariae)

Történelmi örökségünkől fakadóan, a magyarság számára a nemzet ápolása és feltétele sokkal többet jelent mint sok más nemzet számára. Különösen az anyaországon kívülre szakadt magyar közösségek nagyon érzékenyek ezen a területen. Mind politikai, mind vallási csoportosulásaink döntő többsége azt vallja, hogy számára a legfőbb cél: a nemzet ápolása és megmaradásának munkálása.

Mivel azonban a gyakorlatban, sokan, sokfélét értenek a nemzet ápolása alatt, szükséges megválaszolnunk egy néhány kérdést ezzel kapcsolatban. Melyek azok az eszközök, azok a módszerek, amelyek a nemzet megmaradását leginkább elősegítik? Mi az, ami hatékonyan megtarthatja nemzetünket, különösen azon tagjait, akik kisebbségi létben élnek?

Manapság különösen is fontos ezekre a kérdésekre választ keresni, hiszen a statisztikák folyamatos létszámcsökkenésről beszélnek. Eközben a nemzet ápolása vagy rombolása alatt is elég sok dolgot értenek az emberek. Sokak számára például e terület egy nagyon jó eszközt szolgáltat arra, hogy elintézzék a másként gondolkodókat, azokat a személyeket, akik nem nyelik el a tetszésüket. A középkori boszorkányüldözések mintájára, a nem kívánt személyekről

kikialtják: ez a személy, vagy csoport a nemzet rombolását munkálja. Hadd várja az illető személy a fejét, hogyan mossa le magáról a legnagyobb vádat.

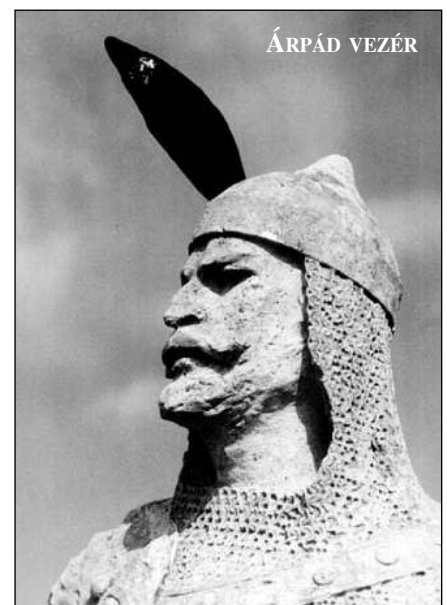
Visszatérve az előbbi kérdéseinkre: Mi az, ami egy nemzetet leginkább rombol? Mi az, ami egy nemzet megtartását leghatékonyabban elősegíti?

Ezekre a kérdésekre egy sokak számára szokatlan választ adok: *az Istennel való kapcsolat. Az Istennel való jó kapcsolat munkálja leginkább a nemzet megmaradását és az Istennel való kapcsolat elhanyagolása pedig a nemzet romlásba döntését is jelenti.*

Ma ilyen vonatkozásban nem szoktak beszélni a nemzet ápolásáról. Voltak ugyan olyan időszakok a történelem folyamán, amikor sokan ezt látták megoldásnak a magyarság problémáira, például Mohács után, de ez mára már nem jellemző. Ma a magyarságápolás nagyrészt kulturális vonalon történik: irodalmi és népművészeti örökségünk ápolása és gyakorlása által. Természetesen ezekre is szükség van, hiszen ezek a nemzeti jellegzetességeink különböztetnek meg bennünket sok más nemzetől, de ez még önmagában nem fogja megtartani a nemzetet.

Az Ézsaiás könyvében (Ézs 7,9) azt olvashatjuk, hogy „*ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok!*” Az Istennel

való kapcsolat felületessége, vagy annak hiánya, rányomja bélyegét egy nemzet sorsára is. Ameddig a kulturális rendezvények inkább rendhagyó alkalmakként vannak jelen egy nemzet életében, addig a hit jelenléte, vagy annak hiánya a hétköznapi életben láttatja hatását. Aránylag könnyű évente egy néhány alkalommal hazafiaskodni, rendhagyó alkalmakon részt venni, de a nemzet ápolása ennél többet jelent, ennek a nagy része mégis a hétköznapiakban zajlik. A hétköznapiakban, a család-

ÁRPÁD VEZÉR

ban, a munkahelyen, az iskolában. A hétköznapi életben való helytállás vagy épp a helytállás hiánya fogja leginkább befolyásolni egy nemzet sorsát. Az pedig, hogy ki hogyan állja meg a helyét a hétköznapi életben, nagyban függ az ő hitétől, erkölcsi meggyőződésétől vagy épp annak a hiányától.

Feltételezem, hogy ezen sorok olvasása közben sokan felháborodnak, hisz úgy hangzik mindez, mintha egy pogány nemzetéről volna szó. A mi népünk pedig köztudottan keresztyén nemzet, hisz így van számon tartva. Csakhogy keresztyén nemzetnek lenni nem csak egy elméleti dolgot jelent, hanem ennek nagyon sok gyakorlati vonatkozása van, vagy legalábbis kellene, hogy legyen. A keresztyén nemzet fogalma azt kellene jelentse, hogy egy nemzet, annak tagjai, a keresztyén erkölcsi normák szerint éli és igazgatja életét. Sajnos ilyen tekintetben a mi nemzetünk nem keresztyén: névlegesen az, de gyakorlatában, életvitelében tekintve nem az. A magyarság számára nem az Istentől kapott erkölcsi értékek gyakorlatba ültetése jelenti a legfőbb célt. A nemzetet pedig a gyakorlati életben megélt keresztyénség tudná megtartani. Ennek hiánya viszont romláshoz vezet.

Ne gondolja senki, hogy az Istennel való kapcsolat ápolása valami földtől elrugaszkodott, gyakorlati szempontokat nem mérlegelő elmélet. Vizsgáljunk csak meg közelebbről egy néhány gyakorlati vonatkozását ennek a kérdésnek! Az Istennel való jó kapcsolatnak vannak olyan erkölcsi vonatkozású következményei a gyakorlati élet területén, melyek megoldást hoznak a nemzet nagy problémáira. Azokra a problémákra gondolok itt, amelyek köztudottan a leginkább rombolják a nemzetet.

A magyarság legnagyobb gondjai között a népességcsökkenést szokták emlegetni és ennek egyik konkrét előidéző tényezőjét, a gyerekvállalások alacsony számát. De aki a láthatókra, a jelenlegi kilátástalanságra néz, az nem fog gyereket vállalni – esetleg csak egyet. Aki azonban a Mindenható Isten gondviselésében bíz, az mer vállalni több gyereket is, hiszen az ő Mindenható Istene képes felülkerekedni a kilátástalanságon, képes gondoskodni róla és gyermekeiről a nehéz gazdasági körülmények közt is. Itt már rögtön kiderül, hogy kinek a hite egy biztos meggyőződés (Zsidó 11,1) és az is, ha valakinek a hite csak addig terjed ameddig a látá-

sa. A névleges keresztyénség ezekben a gyakorlati dolgokban már nem segít.

A második nagy romboló tényezőnek a kivándorlást szokták megnevezni. Mivel nincsenek biztató gazdasági kilátások ezért sokan, főleg a fiatalok és az értelmiségiek, elhagyják szülőföldjüket. Más országokban próbálnak szerencsét, abban a reményben, hogy ott majd gazdasági szempontból szebb jövő vár rájuk. És a láthatók tényleg többet ígérnek azok számára, akik elmennek szerencsét próbálni. Ezzel szemben már csak a láthatatlan, de Mindenható Istenbe vetett reménység tud érveket szolgáltatni az itthonmaradás mellett.

Aztán ha valaki a bibliai mércével vizsgálja azt, hogy mi az elég, akkor nem fogja őt magával ragadni az az elégedetlenség, ami ezt a világot jellemzi és ami a kivándorlások egyik mozgatórugója. Manapság jobbak az életkörülményeink mint bármikor is a történelem folyamán, mégis vezető politikusaink szerint is a gazdasági probléma megoldása jelentené a nemzet megmaradását. Az átlag ember is azt mondja, hogy azért nem vállal gyereket, azért nem marad meg a szülőföldjén, mert anyagilag ezt nem tudja felvállalni. Nem szeretném azt állítani, hogy nincsenek gazdasági gondok, de az elmúlt évszázadokhoz képest sokkal nagyobb kényelemben élünk. A kézzel mosó, fával tüzelő, kézzel ruhát varró, kenyeret házilag sütő, tehenet fejő, gyerekeit nagyrészt otthon oktató, mezei munkában is oroszlanrészt vállaló édesanyák fel tudtak nevelni hat-tíz gyereket is. Az automata mosógéppel, központi fűtéssel, gáztűzhellyel, mikrohullámú sütővel, állami oktatási rendszerrel támogatott, szinte kizárólag kész ruhákba öltöző, használt ruhás üzletek sokaságában, félkész és kész ételekkel körülvelt

világunkban sokan elhanyagolják a gyerekvállalást gazdasági hiányosságokra hivatkozva. Nem állítom, hogy nincsenek gazdasági nehézségek, azt sem, hogy mindenki rendelkezik a fent felsorolt javak mindegyikével, de az biztos, hogy a napjainknál nagyobb nehézségekben élő embereknek több gyerekük volt. Nem azért, mert anyagilag jobban álltak, hanem azért mert volt hitük abban, Aki a gazdasági nehézségek közepette is tudott gondoskodni róluk. Volt hitük abban, Aki tud bölcsességet adni ahhoz, hogy a kevéssel is bölcsen gazdálkodjanak.

A gyerekvállalás másik nagy akadály a stabil családi háttér hiánya. A gyakori válások, a laza családi kapcsolatok, az erkölcstelenség nem szolgálják a család intézményének megerősödését. A család széthullása pedig nem szolgálja egyetlen nemzet javát sem. Sajnálatos módon, sem a vallási vezetők nagy része, sem pedig a vezető politikusok nagy része nem hangsúlyozza ezt a kérdést és nem mutat pozitív példát ezen a területen. Sem szóban, sem példamutató életük által nem képviselnek bibliai mércét a családi élet területén. A családra vonatkozó isteni mércének a megvetéséből fakadóan, ma már a család intézményének az átalakulásáról, megszűnéséről beszélnek egyre többen. Na de széthulló családok nem fognak egy ideális környezetet biztosítani sem a gyerekvállalásra, sem pedig a vállalt gyerekek nevelésére. A váláshoz vezető házasságok növekedésével egyenes arányban csökkenni fog a gyerekvállalás is.

Az alkoholizmus kérdése sem egy semleges téma a nemzet ápolása területén. Gyönyörű nótáink vannak az alkohol dicsőítéséről, de a világranglistán az elsők között vagyunk az egy főre eső alkoholfogyasztásban. Érdekes volna

számadatokban megvizsgálni, hogy nemzetünk hány fia távozott közülünk idejekorán az alkoholfogyasztás következményeként. Hány család bomlott fel ennek a következményeként, hány gyerekek nőtt fel emiatt ideálisnak nem nevezhető körülmények között? Az isteni erkölcsi mérce tartalmaz útmutatást ezen a területen is. Ha ezeket megvetjük, akkor mi lesz a mérce? Hol lesz a határ? Beszélhetünk-e egy egységes mércéről ezen a területen, vagy mindenki azt tesz, amit jónak lát?

Az egy főre eső öngyilkosságok tekintetében is mi magyarok, az utóbbi években mindig az élvonalban voltunk világviszonylatban, de voltunk már világszűk is. Ez a reménytelenség és kilátástalanság szintén orvosolható volna az Istenbe vetett hit és az ő ígéreteiből fakadó reménység által. Az isteni ígéreteket nem ismerő nemzet számára, az Istenbe vetett bizalom hiányában, pedig nem marad más, mint a reménytelenség. Egy elkeseredett személyen nem segít a névleges keresztyénség.

Aztán az emberi élet kioltásával kapcsolatos isteni rendelkezések tisztelete is védelmet jelenthetne ezen a területen. És ez csak egy néhány gyakorlati szempont annak szemléltetésére, hogy az Istennel való jó kapcsolat a nemzet megmaradását is szolgálja. A felsorolás közülől sem kimerítő.

Isten rendeléseinek komolyan vétele egyben a nemzet javát is szolgálná! Arról még nem is tettem említést, hogy erkölcsstelenségünkkel, hitelenségünkkel

Isten átkát is magunkra zúdíthatjuk, az istenfélő életünkkel pedig az ő áldásai-ban részesülhetünk. Bibliát ismerő emberek számára ezt nem kell nagyon bizonygatni.

A reformációt követő Istenhez fordulás, maga után vonta a nemzetek feléledését is, úgy társadalmi, mint gazdasági szempontból. Az Istenhez forduló nemzetek tapasztalhatták Isten áldásait a társadalomban, a gazdaságban – az élet minden területén.

Persze mondhatják egyesek, hogy Istenbe vetett hit nélküli is élhetünk erkölcsösen úgy, hogy az a nemzet javát szolgálja. Ebben az esetben azonban egy nehezen megválaszolható kérdés az, hogy mi fog az erkölcsösség motívója lenni? A nemzet féltése? A gyakorlati életben nem nagyon találunk olyanokat, akik ilyen megfontolásból lennének erkölcsösök. És mi alapján dönti el valaki, hogy mi az erkölcsös és mi nem az? Milyen alapon adhatjuk át az erkölcsi értékeket másoknak, ha azok csak a magunk elképzeléseiből fakadnak?

Nagy szolgálatot tenne a nemzet ápolása területén az Istenhez való fordulás fontosságának hangsúlyozása. Olyan szomorú, hogy a nemzetápolást nagyon sok lelkész is csak a nemzeti örökség felemlítésére korlátozza. Az Istennel való megbékélés, a Hozzá való megtérés, a keresztyén erkölcs gyakorlatba ültetésének fontosságát hirdető csoportokat és személyeket gyakran kiáltják ki a nemzet ellenségeinek. Mivel

a többség nem törekszik arra amire ők, ebből sokan azt a következtetést vonják le, hogy ezzel a kisebbséggel van a baj. Úgy beszélnek róluk, mint lázítókról, akik felkavarják a vallásos langymelegségben élő emberek nyugalmát, akik darabokra tépik az egyházakat és a nemzetet. Sokak számára már az is felháborító, ha valaki a magyarság evangélizálásáról beszél. Pedig a mi nemzetünknek is szüksége volna arra, hogy Istenhez forduljon, még akkor is, ha már megünnepelhetjük keresztyénné válásunk ezredik évfordulóját. Nem magunkat kellene még keresztyénebbeknek nevezni, hanem a gyakorlati életeinket kellene azzá tenni. A tartalom és gyakorlati vonatkozások nélküli hitet fel kellene váltsa egy olyan hit, amely Krisztus ismeretéből fakad, amelynek vannak gyakorlati alkalmazásai, amely meghatározza a mi hétköznapjainkat. Ez rövid távon nem olyan látványos módja a nemzet ápolásának mint a rendhagyó ünnepélyeken való részvétel, de hosszú távon mégis ez hozhatja a maradandó gyümölcsöket. Az isteni erkölcsi értékeket komolyan vevő nemzet erős nemzetté fog válni, míg az a nemzet, amely csak nemzeti sajátosságainak felemlítéséből táplálkozik, minden esélye megvan a további fogyásra.

Ne feledjük – a nemzet ápolása, vagy éppen annak rombolása nagyrészt a hétköznapokban történik!

Szász Attila

FESZTY KÖRKÉP

SZIKLÁRA ÁLLÍTOTT...

„ÉS KIVONT ENGEM A PUSZTULÁS GÖDRÉBŐL, A SÁROS FERTŐBŐL, ÉS SZIKLÁRA ÁLLÍTOTTA FEL LÁBAMAT, MEGERŐSÍTVÉN LÉPTEIMET. ÉS ÚJ ÉNEKET ADOTT SZÁJAMBA, A MI ISTENÜNKNEK DÍCSÉRETÉT...” (ZSOLT 40,3-4)

Isten könyörült rajtam, újjászülettem az Úr Jézus Krisztus vére által. Ez a legnagyobb dolog, ami velem történhetett...

Megtérésem előtt nem tudtam mire vélni az ehhez hasonló sorokat. Egyszerűen fogalmam sem volt arról, hogy miért kell Istennek könyörülnie valakin. Esetleg rajtam? Hiszen én jól megvagyok Isten nélkül, élvezem az életet, nincsen rá szükségem. Mégis bármit tettem, valami hiányzott.

Tizennégy évesen elkerültem a szülői háztól – másik városban tanultam – és belevetettem magam a „nagyvárosi életbe.” Különféle szórakozóhelyekre jártam, iskola után órákat egy presszóban üldögéltem... Azzal vígasztaltam

magam, hogy a korosztályomhoz képest nem is vagyok annyira züllött. Volt egy hívó osztálytársam is; őhöz képest viszont az voltam. És ez a lány volt az, akitől először hallottam a Biblia Isteneről.

Lassan kezdtem megbizonyosodni arról, hogy Isten létezik, hogy én nem élek neki tetsző életet, és ezért meg fog ítélni. Mégsem tudtam komolyan venni ezt a kérdést, még mindig fontosabb volt a világ. Főiskolás koromban pedig csak rosszabb lett a helyzet. Élvezettel kóstolgattam az újabb bűnöket, világi élvezeteket.

1998-99 körül találkoztam először a KGTMI egy diákjával, aki bibliaórákat tartott a kollégiumunkban. Hívtak engem is ezekre az alkalmakra és én elmentem. A Szent Lélek elkezdte munkáját, bár nem akartam „elfogadni” és évekig keményen harcoltam ellene. Minél többet tudtam meg Istenről, a Sátán annál jobban küzdött értem. Drága Urunk tudta, hogy még nem jött el megtérésem ideje és megmutatta azt, hogy milyen mélyre lehet süllyedni Ónélküle. 2000-ben teljesen kiábrándultan, céltalanul hagytam el az iskolát.

Nem találtam munkát, de valójában nem is akartam dolgozni; értelmetlennek láttam az addigi, és az előttem levő életemet is. Gyűlöltem ezt a helyzetet és magamat, mindezekért pedig Istent vádoltam.

Hálát adok Istennek, hogy ebben az elkeseredett, lázadó időszakban mégis kezembe adta a Bibliát, és rendelt melém egy megtért keresztyén lányt, aki terelgetett az Ő kegyelméből. Kétségbeesésem közepette az Úr felnyitotta szememet, összetörte hideg, indulattal, haraggal telt szívemet. Az a sok dolog, amit azidáig Istenről hallottam és tud-

tam, egy csodálatos egésszé állt össze. Megértettem nyomorult, bűnös természetemet, bűneim súlyosságát, Jézus Krisztus áldozatát, Isten kegyelmét, mindenek felett álló hatalmát. Egyszerűen, megértettem az evangéliumot.

Áldom Szent és Mindenható Istent, hogy könyörült énrajtam is, hogy én is helyet kaphattam Krisztus keresztyéje alatt. Köszönöm, hogy mindez nem az én érdemem, hanem az Ő dicsőséges munkája. Köszönöm, hogy leírhattam e sorokat.

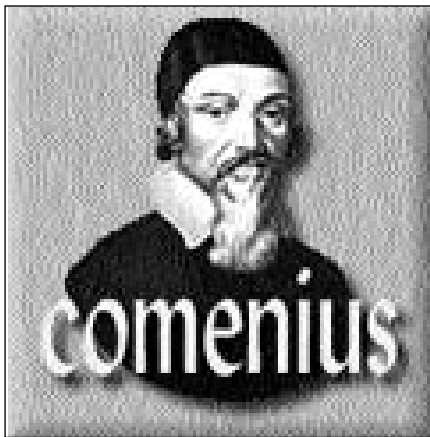
„Boldog az, akinek hamissága megbocsátott, vétke elfedeztetett.” (Zsolt 32,1)

Nagy Zita

COMENIUS ÁMOS JÁNOS (2.)

(Comenius Ámos János nézetei)

Hosszú élete (1592-1670) két évszázadot kötött össze. A 16. század végén született, amelyben Amerika felfedezésével, India, Kína, Japán, és az óceániai szigetvilág feltárásával kitágult a fehér ember világa. A reformáció a nyugati keresztyénség megújulását eredményezte. A technikai találmányok alkalmazása, a gazdasági viszonyok átrendeződése önbizalmat adott a nyugat-európai tudósoknak. Morus Tamás már 1516-ban papírra vetette egy új világ képét. *Utópia* című könyve egy műfajt jelöl, továbbá megtestesíti azt az emberi vágyat, hogy megálmodja a jövőt. Az 1600-as években több olyan könyv született, amely az *Utópia* nyomdokaiba lépett. Kiemelkedők voltak az angol puritánok ilyen művei. Ők a kálvini reformáció tanításain felbátorodva vallották, hogy Isten lehetővé teszi a természet minden lényeges titkának, törvényének megismerését és a világban Isten segítségével az addiginál tökéletesebb, igazabb, jobb életforma és életlehetőség megvalósítását.

E tudósok a tudományok széles körével foglalkoztak. Polihisztorok¹ voltak. A tudományok akkor még szakosodásuk kezdetén jártak. Másfelől az ismeretek mennyisége is lehetővé tette egy-egy tudósnak, hogy szinte minden tudományt átfogjon. Ennek következtében ők a tudományt egységesnek látták. A tudományok tudományának pedig a teológiát tekintették, hiszen a világot teremtő, gondviselő és megváltó Isten-

ről mégiscsak az közli a legmegbízhatóbb ismereteket.

Ilyen polihisztor, jövőt álmódó és munkáló tudós volt Comenius Ámos János püspök. Comenius tudását szorgalmasan gyűjtötte. Szó sincs arról, hogy mindent maga „talált volna ki”, amit szóban és könyveiben hirdetett. Herbornban famulusa² lehetett Alstedt professzornak, aki akkor éppen az emberi elme ismereteit írta meg egy lexikonszerű enciklopédiában. Tőle vette az indítást és tanulta el a módszert Comenius, amivel ő is enciklopédikus tudóssá vált. 136 és 150 közöttire becsült könyveinek mindössze egytized része teológiai tárgyú. Túlnyomó többsége pedagógiai mű. Azok között legnagyobb súllyal a pedagógiai elméleti munkákat tartják számon, de alig tekinthető kevésbé jelentősnek tankönyveinek sora. Sárospatakon nyomtatták ki leghosszabb ideig használt és legjobban ismertté vált tankönyvét *Orbis sensualium pictus* (1654) címen, a mi 1970-ben *Látható világ* címen magyarul is megjelent. Ebben a világ dolgait enciklopédikus rendben, szemléltető rajzokkal ellátva mutatta be tanítványainak. A rajz addig sem volt ismeretlen a tankönyvekben, de díszítésül szolgált inkább. Comenius tette láthatóvá a világot, mert nem csupán leírta, hanem rajzon be is mutatta az általa tárgyalt dolgokat. Tankönyveket írt a svédek, a hollandok felkérésére. Elvi és gyakorlati útmutatást adott az írás-olvasás egyszerre történő megtanításához. A diákokkal a tananyag megismertetését, megértését hangsúlyozta és ellenezte a tananyag értelmetlen bemagolását. Fontosnak tartotta a játékos tanulást, magát a játékot, az óráközi szüneteket és a nagyobb iskolai szüneteket.

A világ dolgainak megtanítását azért ítélte fontosnak Comenius, mert ezzel valójában Istent ismerik meg az emberek. A hit legfőbb forrásának a Bibliát tekintette, hitvallásának az Apostoli Hitvallást, imádságának az Úri imádságot és életrendjét a Tízparancsolat zsinórmértékéhez szabta. Pedagógiája valójában

alkalmazott teológia volt. Az egyház reformációja szerinte Vald Péter (1170) mozgalmával kezdődött és az angol Wiclif és az ő egyházának alapítója, a cseh Husz János működésén át vezetett Luther és Kálvin reformációjához. Krisztus közeli visszajövetelét és ezeréves országglása megkezdését remélte. Ez a khiliasztikus felfogása érthető, de számunkra nem követendő. Az sem, hogy számisztrikai számításokkal próbálta kiszámítani, mikor jön vissza Krisztus.

Egyetemes tanácskozás az emberi dolgok megjavításáról című munkájában az emberiség jóléte érdekében a megbékélés, a világbéke fenntartása, az ellentétek istenfélő keresztyénekhez méltó rendezése érdekében fejti ki nézeteit. Felelősséget hirdet a nem keresztyén népekért. A tudomány fejlesztése érdekében tudományos vilákadémiát, a nevelés világot átfogó megszervezése végett Világosság Kollégiuma felállítását javasolja. Célja, hogy a világ minden részén az emberek azonos alapműveltséggel rendelkezzenek. Az érintkezés megkönnyítésére világnyelv bevezetését veti fel. A keresztyén felekezeteknek a Szentírás alapján történő megbékélésére az Egyházak Konzisztórium felállítását tervezi.

Céljai elérését úgy képzei, hogy a keresztyéneket élő, evangéliumi hitre kell vezetni, akik egymással testvéri közösségben élnek és felelősséggel viseltetnek a nem keresztyén népek iránt is. Megvalósítják a szereteten alapuló békesség korszakát és mindezzel felkészülnek Krisztus dicsőséges visszajövetelére.

Dr. Csohány János

**A TE
BIZONYÁGAIDNAK
IGAZSÁGA ÖRÖKKÉVALÓ;
OKTASS, HOGY ÉLJEK!**

(ZSOLT 119,144)

¹ több tudományban jártas, sokoldalú tudós

² kedvenc tanítványa, segédje

S.O.S. TITANIC¹

1985 szeptemberében egy francia geológus, dr. Ballard megtalálta a szerencsétlenül járt Titanic roncsait és érdekes felfedezésekre jutott. A hajó elsüllyedése, mely 1912. április 14-én következett be Newfoundland-nél, kétség kívül az elmúlt évszázad egyik legnagyobb tengeri katasztrófája volt.

11 óra 40-kor az addig elsüllyeszthetetlennek hitt luxus tengerjáró hajó jéghegynek ütközött. Kb. 2 óra 40 perccel később a Titanic a jeges óceánfenékre süllyedt, s vízbe fulladt a mintegy 1500 főnyi utasa és személyzete. Sokan haltak meg kihűlés következtében a fagyos vízben.

Tények és szám adatok

A Titanicot 1909 és 1911 között Belfastban, egy ír hajógyárban építették. 4,6 millió fontba került (ez mai pénzben kifejezve több mint 280 millió angol font).

Hosszúsága négy háztömb hosszúságának, szélessége egy négysávos autópályáénak felelt meg. Kilenc fedélzetével magasabb volt egy tízemeletes épületnél. Az egy hüvelyk (kb. 2,54 cm) vastagságú hajótest több réteg acéllemezéből készült, melyet több mint 3 millió szegeccsel erősítettek össze.

Akkoriban ez volt a valaha épített legnagyobb mozgó tárgy. 53,000 tonnát nyomott, legnagyobb sebessége pedig 24 csomó volt (kb. 45 km/h). 1324 utast szállított (plusz a 892 főből álló személyzetet), köztük ismert gyárosokat, gazdag és híres nemesembereket, üzletembereket, valamint átlagpolgárokat is.

A Titanic egy hatalmas tengeri beruházás volt. Az egész világ feszült érdeklődéssel kísérte a vízrebocsátását, s mindenki mérhetetlenül büszke volt rá. De miközben az emberek önmagukat dicsérték és öntelten örvendeztek alkotásuknak, nem számoltak a rájuk leselkedő veszéllyel. Fontos tanulságai vannak ennek a történelmi jelentőségű katasztrófának.

Az álmohajó

Először is, a világ büszke volt az elsüllyeszthetetlen hajóra. A Titanic az emberi önteltséget szimbolizálta. De a büszkeség mindig bukáshoz vezet. A gőgös, dicsekvő magatartás utálatos Isten előtt. A Titanic egy feldicsért és

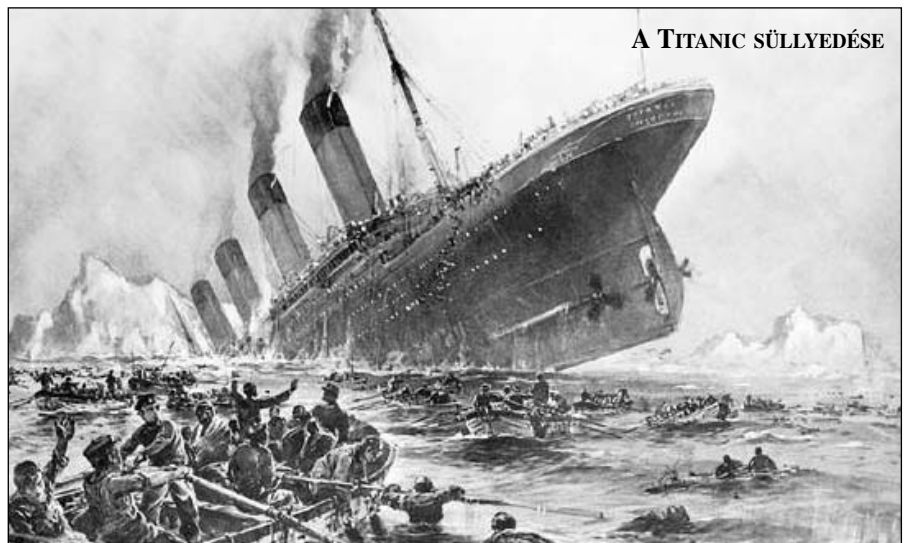
sokra tartott luxus óceánjáró volt, mely akkor indult első útjára. Az emberi tudást és ügyességet testesítette meg, de végül semmivé lett.

Ez arra tanít minket, hogy a legjobb emberi erőfeszítésben sem lehet bízni. Végző soron Isten kell, hogy legyen a mi dicsőségünk, sziklánk és erősségünk, nem az ember. Ahogy a zsoltáros írja: „Ezek szekerekben, amazok lovakban bíznak, mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevére emlékezünk meg.” (Zsolt 20,8) Egyedül csak az Úrban szabad bízunk, nem vagyokban, munkában, emberi értelemben, sikerben, erőben, gazdagságban vagy anyagi javakban. Jeremiás ezt tanácsolja: „Ezt mondja az Úr: ne dicsekedjék a bölcs az ő bölcseségével, az erős se dicsekedjék az erejével, a gazdag se dicsekedjék gazdagságával. Hanem azzal dicsekedjék, a ki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem, hogy én vagyok az Úr, a ki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok a földön, mert ezekben telik kedvem, azt mondja az Úr.” (Jer 9,23-24) Egyszóval meg kell tanulnunk, hogy „az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.” (1Pt 5,5; Jak 4,6)

Figyelmeztető jelzések

Másodszor, voltak ugyan előzetes figyelmeztetések, de ezeket senki nem vette komolyan. A kapitányt és a legénységet már több órával a tragikus esemény bekövetkezése előtt figyelmeztették a hatalmas jéghegyekről, de ők semmit nem tettek annak érdekében, hogy elhárítsák a veszélyt.

Az utolsó vészjelzés este 7 óra 30-kor érkezett, mikor a végzetes jéghegy már csak 80 km-re volt, de az információt nem juttatták el a kapitányhoz. A személyzet, hogy elkerülje az összeütöközést, végül is megpróbált irányt változtatni, de akkor már túl késő volt. Túl közel kerültek a jéghegyhez, melyhez nekicsapódott a Titanic jobb oldala. A hajótestet összetartó szegecsek ekkor szétpattantak, s a víz beáramlott, hat vízhatlan kabint árasztva el. Sajnos, ahhoz, hogy a hajó ne süllyedjen el, csak négy elárasztott kabint tudtak irányítás alatt tartani. A biztonsági berendezések, melyekben annyira bíztak, működtek ugyan, de nem bizonyultak elegendőeknek.

¹ Az Evangelical Times, 2002. decemberi számából engedéllyel átvett cikk. Eredeti címe: Shipwreck! Fordította: Molnár Marianna.

Özönvíz

Mindig súlyos következményekkel jár, ha nem szívleljük meg a figyelmeztetést, főként akkor, ha az a mennyből jön. Lót felesége, mikor a pusztuló Sodomából és Gomorából menekült, nem vette komolyan az intést, és sóbálvánnyá változott. (1Móz 19,26)

Az Ige figyelmeztet minket, hogy be fog következni Isten igazságos ítélete, melyet Jézus Noé özönvizéhez hasonlított. Hiszen Noé is figyelmeztette a kortársait, hogy özönvíz fogja elpusztítani az egész földet, de kinevették, mondván, micsoda képtelen ötlet egy hatalmas bárkát építeni több száz mérföldre a tengertől. Kigúnyolták, mikor azt tanácsolta, hogy bánják meg a bűneiket és forduljanak Istenhez.

Jézus ezt mondja: „Mert a miképen az özönvíz előtt való napokban esznek és isznak vala, házasodnak és férjhez mennek vala, mind ama napig, a melyen Noé a bárkához méne.” (Mt 24,37-38) De mikor tényleg eljött az özönvíz, már túl késő volt kimenekedést keresni. (1Móz 7,6-19) Hasonlóképpen, ma sokan nevetnek azon, hogy Krisztus hamarosan vissza fog térni. Világi normák szerint élnek, figyelmen kívül hagyva az idők vészjósló jeleit, s nem hallgatnak Ámos prófétára, aki ekképpen int: „Készülj Istened elé”. Ha Krisztus ma

este eljönne, vajon kész lennél-e találkozni vele?

Nincs elég mentőcsónak

Harmadszor, nem volt elegendő számú mentőcsónak a Titanicon. Az álomhajó már az első útján nem volt jól felszerelve. Csak 70 csónakkal rendelkezett, ez legföljebb 1178 fő mentését tette lehetővé. Tehát a fennmaradó 1038 embernek nem jutott ezekben hely, mikor a tragédia történt. A tulajdonosok vagy túl magabiztosak, vagy igen felelőtlenek voltak ebben az életbevágó kérdésben.

Ez arra tanít minket, hogy egy komolytalan vagy felelőtlen magatartás az élet döntő dolgaiban végzetes következményekkel járhat. Vegyük komolyan Krisztus Evangéliumát és az Istentől jövő ítéletet, mert az Isten Lelke nem marad örökké az emberben. (1Móz 6,3) Aggódunk kellene lelkünk állapota miatt, nem pedig elbizakodunk. „Keressétek az Urat, a míg megtalálható, hívjátok őt segítségül, a míg közel van. Hagyja el a gonosz az ő útát, és a bűnös férfiú gondolatait, és térjen az Úrhoz, és könyörül rajta, és a mi Istenünkhöz, mert bővelkedik a megbocsátásban.” (Ézs 55,6-7)

Biztonság és dicsőség Krisztusban

Sok újra és újra visszatérő tanulsággal szolgál e 90 évvel ezelőtt bekövetkezett hajókatasztrófa. A Titanic vesztét az okozta, hogy súlyos hibákat követtek

el. Sajnos, ugyanezek a hibák sok ember életében nap mint nap előfordulnak. Figyelni kellene az idők jeleire. Legyünk éberek és készek az Úr visszajövetelére! Nem kellene megvárni, hogy tragédia történjen, vagy hogy egy-egy leckéért drágán megfizessünk az életünkben, mielőtt megtérünk Istenhez és keressük az Ő irgalmát.

Bánjuk meg bűneinket, és higgyünk Krisztusban, hogy elnyerhessük az Ő megbocsátó kegyelmét, és megtaláljuk Benne a bárkát, amely biztonságosan hordoz minket az ítélet viharain keresztül a menny örök dicsősége felé.

Jack Sin

**„AZ ESZES MEGLÁTJA
A BAJT, ELREJTI
MAGÁT;
AZ ESZTELENEK NEKI
MENNEK,
KÁRÁT VALLJÁK.”**

(PÉLD 27,12)

PÁR SZÓ AZ ENGEDELMESSÉGRŐL...

„És arról tudjuk meg, hogy megismertük Őt, ha az Ő parancsolatait megtartjuk.” (1Jn 2,3)

Végignézve a világ keresztyénységén ma, általában zűrzavart és nagyon egyveleg képet látunk. Szinte az lehet az érzésünk, ami Jézusnak volt, mikor a zsidókra tekintett; olyanok, mint egy pásztor nélküli nyáj. És azt kell mondanunk, hogy nem állunk messze az igazságtól. A keresztyénység ma nagyon hasonlít egy jóllakott, barangolóhoz szokott, nehézségeket nemigazán bíró, pusztában körbe-körbe csatangoló nyájhoz, amely sok irányba megy, mégsem rendelkezik egy meghatározott irányultsággal. Ha megvizsgáljuk a rendelkezésünkre álló tényeket, azt kell mondanunk, hogy a helyzet effajta alakulásában oroszlánrésze volt azoknak, akiknek inkább Isten országát kellett volna építeni: az evangéliumi mozgalmaknak.

Talán meglepő, mégis igaz, hogy annyit semmi sem ártott az utóbbi évtizedekben Isten követésében és igazságainak megismerésében, mint az evangéliumi mozgalmak „szabad” szellemisége. Talán a legnyíltabban az engedelmisség területén mutatkozik meg mindez. Habár minden alkalmon ezek a mozgalmak hangsúlyozták a Bibliához való feltétlen hűségüket, és az engedelmisség fontosságának kérdése is állandó napirenden van, a valóságban az Ige szelektív értelmezése folyik, és az Isten iránt való engedelmisség is nagyon behatárolt. Ha valaki ebben kételkedne, nyugodtan megvizsgálhatja az evangéliumi mozgalom olyan kiemelkedő vezetőinek, mint például Billy Graham, John Stott vagy James Packer, sok esetben teljesen bibliaellenes munkamódszerét.

Vajon mi vezetett oda, hogy a világ keresztyénisége javarészének mára sok esetben teljesen hamis elképzelése van a biblikus engedelmisségről?

1. Az evangéliumi mozgalom evangelizációs módszere megfosztotta Krisztust attól az igaz személyiségtől, amivel rendelkezik. Az evangéliumiak szerint a közösség alfája és omegája Jézus Krisztus. Nem is vitatjuk ezt, mégis azt kell látnunk, hogy a mozgalom teljesen átalakította Krisztus valódi termé-

szetét. Mivel az evangelizációkon folyamatosan csak Krisztus megváltói természetét ismételtetik, hihetetlen hangsúlytölődés jött létre. Krisztussal kizárólag, mint Megváltóval foglalkoztak. Úr voltát csak akkor tárgyalták, amikor erre szükség volt, hogy még inkább ki-domborítsák megváltói voltát. Ennek következtében lassan egy hamis kép kezdett kialakulni az emberekben Jézus Krisztusról. Jól állapítja ezt meg John MacArthur az „Evangélium Jézus Krisztus szerint” című könyvében, ahol leszögezi, hogy az evangéliumban Jézus soha nem úgy jelenik meg, mint Megváltó és Király, hanem mindig úgy, mint Úr és Megváltó. Ez az apró kis tévedés hamis irányba vitte az evangéliumi mozgalmakat. Gyakorlatilag azzal, hogy az evangéliumiak aránytalanul túlhangsúlyozták Krisztus megváltói tisztét Úr mivolta rovására, megsértették Őt, és hamis képet festettek Róla. Mintha olyan mellékes lenne, hogy Ő részt vett a teremtésben (1Móz 1,26), sőt általa lett a teremtés, ahogyan ezt a Zsid 1,2 olyan szépen jelenti nekünk. Mintha arról is sokan elfeledkeznenek, hogy a Fiú haragja egyenlő az Atya haragjával (Zsolt 2,12), a választottak Neki szolgálnak (Zsolt 22,31), meg arról is, hogy Ő Király és Úr (Zsolt 45,12), ezért imádat és tisztelet illeti mindenkor (Zsolt 72,9 és 11). Megfeledezünk sokszor arról is, hogy Ő olyan erős és hatalmas volt, hogy legyőzte a halált (Zsolt 89,49). Mennyei dicsőségét otthagya, hogy megváltsa népét. Ez volt a legnagyobb tisztesség,

ami az embert érthette. Az Úr váltotta meg népét. Mindez az Ő mindenek felett levő hatalmáról zeng nekünk. Az Atya Szerelmes Fia ránk tekintett, és vérével pecsételt el minket. Miközben Ő Mennyei Vőlegényünk lett, továbbra is Mindenható Urunk maradt. Nem véletlen, hogy a Krisztust és Egyházát jelképező házasságban az asszonynak tisztelnie kell férjét, Sárához hasonlóan urának tartva élete párját (Ef 5,22; Kol 3,18; 1Pt 3,6)! Ha tehát mára az Úrra többé nem úgy tekintenek a keresztyének, mint Mindenhatóra, Pásztorra, vagy Fejedelemre, nem kell csodálkozni azon sem, hogy csak annyira tisztelik, mint pajtást, személyes jó barátot, segítőt a bajban stb. Vajon véletlen-e, hogy az iszlám reneszánszát éli, ha a keresztyének Krisztusa nagyon hasonló lett ahhoz a csenevész, satnya, hullafehér, beesett arcú, jelentéktelen személyhez, akit a középkori festők megálmodtak?

2. Az evangéliumi mozgalom átértelmezte az engedelmisség jelentését. Ha a gyakorlótéren az őrmester azt kiáltja, hogy „Hasalj!”, a katonák pillanatszerű gondolkodás nélkül a sárba vetik magukat. Ma Jézus „Hasalj!” parancsára azonban sok keresztyén bő és meszesemenő vitába száll az Úrral azzal kapcsolatban, hogy miért nem lenne célszerű lefeküdni a sárba. Itt a probléma gyökere! Az engedelmisség helyett inkább okoskodunk, hogy megvédjük önmagunkat a kellemetlenségektől. Miért? Mert nem vagyunk tisztában azzal,

hogyan adott nekünk a keresztyén élet minden területére világos alapelveket. Ha megvizsgáljuk a héber „ráhád”, „kábas” vagy a görög „hipotasszó” szavakat, akkor rögtön láthatjuk, hogy itt nem alternatív dolgokról van szó. Krisztus parancsai nem javaslatok, nem megjegyzések, nem észrevételek, nem a helyzet objektív ismertetése, nem tanácsadói beszámolók, hanem parancsok. Ő nem arra kér minket, hogy egyes parancsait megtárgyaljuk, azt nyilvános vitára vagy szavazásra bocsássuk, az eredményt pedig közöljük Vele. Őt ez nem érdekli! A parancs egyetlen alternatívája a végrehajtás. Nem azért, mert ez logikus vagy nem, kényelmes vagy sem, tetszetős vagy nem. Hanem azért, mert a rendelkezést a Mindenható Úr adta ki! Vajon mivel tudnánk jobban kifejezni azt, hogy az Úr családjába tartozunk, ha nem azzal,

hogyan alávetjük magunkat az Isten rendelkezéseinek? A Lk 6,49-ben arról van szó, hogy a keresztyénnek meg kell tartania az Isten rendelkezéseit.

Nem véletlen, hogy Pál mindenhol úgy beszél magáról, mint Krisztus (rab)szolgájáról (Róma 1,1; Fil 1,1; Tit 1,1). Azt mondja magáról, hogy ő Jézus Krisztus rabszolgája, akinek nincs saját élete, gondolata, útja azon kívül, amit Úra szabott neki. Sámuel sem csak úgy jegyzi meg az ószövetségben, hogy „Vajon kedvesebb-e az Úr előtt az égő- és véres áldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmisség? Íme, jobb az engedelmisség a véres áldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél.” (1Sám 15,22) Mind a görög, mind a héber szó nem azt mondja, hogy lehet, hanem azt hogy kell engedelmeskedni. Az Ige azt tanítja: hogyha keresztyén vagy, akkor nincs választásod ebben a kérdésben. Ha az Úr

újjászült, ha az Ő rabszolgája vagy, akkor ez az egyedüli lehetőség. Hűséges keresztyén életet csak úgy lehet élni, ha az Úr minden rendelkezése kötelező jellegű. A háznép aláveti magát a ház urának, csak egy idegennek lehet érdeke megzavarni a házirendet, amely mindenki javát és boldogságát szolgálja. Azért viselkedik sok keresztyén idegenként mégis az Úr nyájában, mert engedetlen Krisztus parancsaival szemben.

Ez a tendencia minket, konzervatív keresztyéneket is arra készítet, hogy megvizsgáljuk, pontosan tudjuk-e, kinek és milyen alapelvek szerint kell engedelmeskedni? Szemünk előtt mindig ennek a célnak kell lebegnie, mert ez a mi igazi bizonyágtételünk a világ felé.

Pápai Ernő

AZ ÁLLAMI OKTATÁS ERKÖLCSROMBOLÓ VOLTA

Jogosan állíthatjuk-e azt, hogy az állami oktatás erkölcsromboló? Vagy néhan ez csak egy túlbuzgó keresztyén sarkított, és túlságosan leegyszerűsített általánosítása? Ahhoz, hogy világosan megértsük mit takar a fent említett kijelentés, tisztázni szeretném, hogy mit nem értek ez alatt. Elsősorban nem arról van szó, hogy az állami iskolákban tanító minden tanár erkölcstelen, és így a saját erkölcstelenségét népszerűsíti. Bár sajnos erre is szép számmal akad példa, mégis merem remélni, hogy sok az olyan pedagógus, aki jóra és szépre szeretné tanítani a jövő nemzedékét. Továbbá azt sem akarom mondani, hogy minden iskola az erkölcstelenség melegágya. Elismerem azt is, hogy vannak olyan állami iskolák (bár nem

sok), ahol rend és fegyelem uralkodik. Végül pedig azt sem állítom, hogy az állami tantervek és tankönyvek a nyilvánvaló erkölcstelenség támogatói.

Miről van tehát szó? Nem arról, hogy az állami oktatásban nem esik szó erkölcstről, hanem arról, hogy rejtett módon a Biblia erkölcsi alapelvei szisztematikus módon rombolva vannak. Ugyanis nem várhatjuk el, hogy egy Isten nélküli állami oktatás, a Biblia Istenét és az Ő törvényeit emelje magasba, és állítsa mérceként a diákok elé. Nos – kérdezhetné valaki –, ha nem várhatjuk el az Isten erkölcsi mércejének a tiszteletben tartását az állami oktatásban, akkor miért kell ezen meglepődni, és miért kell erre felhívni az olvasók figyelmét? Úgy gondolom, hogy azért, mert egyáltalán nem egyértelmű sokak számára az (1) állami oktatásban megnyilvánuló pragmatikus (haszonelvű) erkölcstelenség, másfelől (2) sokan nem számolnak az állami oktatás következményeivel és (3) nem látják saját felelősségüket. Ezért nézzük meg egyenként ezeket a megállapításokat.

1. Az állami oktatásban megnyilvánuló pragmatikus erkölcstelenség

Az állam pragmatikus erkölcstelensége nem jelent mást, mint azt, hogy mindent meg lehet tenni, ami bizonyos haszonnal jár az állam számára. Az állam ily módon úgy neveli a gyermeket, hogy nagy gazdasági gépezetében egy hasznos csavar lehessen. Mindezt pedig úgy teszi, hogy közben mindenkivel elhiteti, ez a legjobb az ember számára. A cél, amit az állam meghirdet, Machen szerint így hangzik: „az oktatás célját abban vélik megtalálni, hogy a lehető legtöbb embert segítse hozzá a lehető legnagyobb boldogsághoz, amely azonban – teszik hozzá –, csakis a többség által határozható meg.”¹ Kell-e ennél nemesebb cél az önző ember számára? Igérhet-e valaki többet annál, hogy boldog lehetsz az állam által biztosított oktatás által? A válasz egyértelmű: mindenki boldog szeretne lenni. Az egyedüli buktató tehát az, hogy ki határozza meg ezt a boldogságot. A válasz: az állam. Sajnos mivel keresztyén többségű államra nem számíthatunk, a meghatá-

1 Machen, John Gresham: Keresztyénség és liberalizmus, Presbiteriánus Kiadó, Miskolc, 2002, 49. o.

rozott boldogság az éppen hatalmon lévő, többséget élvező, nem keresztyén tömeg boldogsága lesz. Az állam pedig vagy meghatározza ezt a boldogság ideált egy programban, vagy pedig az éppen aktuális pragmatikus szempontokat figyelembe véve alkotja meg oktatási rendszerét. Sajnos a múlt már elég példát szolgáltatott „nemes” boldogság programokra, amelyeket az állam gyakorlatba is ültetett. Hadd említsem itt a kommunizmus, vagy szelídebb verziójában a szocializmus programját. Valószínű ismerős a következő: „Számunkra az oktatás egy életfontosságú közérdek és a szocialista állam megerősítését szolgálja... Minden gyerekben a büszkeség érzését kell megerősítenünk, a forradalmi osztályra, a munkásosztályra és a Kommunista Pártra való tekintettel... a kommunista magatartást kell az iskoláknak táplálniuk.”²

Hogy az ilyen állami pedagógiai programoknak mennyire nincs közük sem az igazi értékekhez, sem a valódi boldogsághoz, ezt ma már sokan felismerik. Így ír erről egy világi pedagógus, Mihály Ottó: „A programpedagógiák – ez célracionális... struktúrájukból következik – mindig hordoznak politikai konnotációkat. Nemesak értékekhez, hanem hatalmi érdekekhez, hatalmi konstrukciókhoz is kötöttek. A programpedagógiákról nem az „igaz” és „hamis” értékek mentén döntünk, hanem társadalmilag és/vagy politikai, hatalmi eszközökkel legitimáljuk, elfogadjuk.”³

Láttuk tehát, hogy az állami hatalom hitelesíthet esetenként egy hamis programot is, amelyet a későbbiek során rákényszerít állampolgáira. De látnunk kell itt az igazi problémát. Mert itt alapvetően nem a kommunista, szocialista vagy netán náci stb. programok hamisságát akartam bizonyítani (ez remélem nyilvánvaló), hanem arra a tényre akartam felhívni a figyelmet, hogy milyen veszélyes dolog, ha az állam tartja kezében az egész oktatást, és használja fel azt saját pragmatikus céljainak véghezvitelére. Ez persze akkor is igaz, ha erre nincs egy ilyen világos program. Sőt manapság nincsenek egyetemes programok. Kormányok jönnek és mennek, a pedagógiai programok pedig váltakoznak. De egy biztos: az állam által alkalmazott pedagógiai program mindig megfelel az állam pragmatikus céljainak.

2. Hogyan valósítja meg az állam pragmatikus céljait?

Ehhez mindenekelőtt egy nagy adag intolerancia szükséges. Az állam csak azt tolerálja, amit ő jónak tart. Mivel úgy gondolja, hogy a gyerek az ő tulajdona ezért azt hiszi, hogy rendelkezhet felette. Közben toleranciáról tanítják a gyerekeket egy olyan rendszerben, amely önmagában intoleráns. Az állami oktatás így ellensége a Biblia tekintélyre épülő oktatásnak. Ez ugyanis egy tekintély kérdés. Az állam pedig tolerál mindent és mindekit, aki nem vonja kétségbe tekintélyét. Hogy hova vezet ez? Egy olyan pragmatikus társadalomhoz, amelyben mindenki az államra tekintetve vár valamiféle jót bekövetkezni. Így ír erről az egyik pragmatista gondolkodó: „A pragmatisták tehát nem azt remélik, hogy a jövő egy tervhez fog igazodni, egy immanens teleológiát fog beteljesíteni, hanem hogy meglepő lesz, és jókedvre derít.”⁴

Másfelől az állam igenis tanít. Amit pedig tanít, az nem semleges. Azt tanítja Rousseau óta, hogy vissza a termé-

szethez. Ez a fajta naturalista felfogás, amely szerint mindenki azt tesz, amit akar, végső soron megszünteti az értékeket és az erkölcsöt, és ezeket szabad választás tárgyává teszi. Tedd azt, ami tapasztalatod alapján jó. Így ír erről Gordon Clark: „Az empirikus módszer alapvetően csak azzal indíthat, hogy a tapasztalatban fedezd fel az úgynevezett értékeket... Ezek az úgynevezett értékek azonban csak leírt tények. Egyik egyén tapasztalatában azt fedezi fel, hogy kedveli a művészetet és a barátságot. Más nem értékeli egyáltalán a művészetet. Hasonlóképpen a személyes kedv alapján értékelendő a monogámia vagy a paráznaság. Sztálin pedig a gyilkosságot kedvelte... Így a gyilkosság, úgy mint a barátság, egy érték, mert a tapasztalat által lett felfedezve.”⁵ A tapasztalatra épülő értékalkotás kedves a bűnös ember számára, ezért nehéz ez ellen felszólalni. Mégis keresztyén szülőként látni kell azt, hogy mit tanít az állami oktatás és mi a keresztyének felelőssége.

3. A keresztyén szülők felelőssége

Elsősorban azt kell világosan kimondani, hogy a gyerekek nevelését Isten soha nem bízta az államra. A szülőknek kötelességük tanítani gyerekeiket (5Móz 4,9; 6,7; 11,18-21 stb.) Ez a felelősség kizárólag a szülőknek adatott, de ők megbízhatnak másokat gyerekeik nevelésével, ha úgy gondolják, de felelősségük mindvégig megmarad. Ha az állami oktatás miatt rossz értékeket sajátítanak el gyermekeik, a felelősség nem az államot, hanem mindenképp előtt őket terheli.

Másodszor a jellem formálása és az értékek tanítása a szülők feladata. Ha Isten annyira világossá tette ezt az Ő igéjében, akkor ez alól nem bújhat ki senki. A szülőknek kell Isten törvényének tükrét gyerekeik elé tartaniuk, hogy

2 Richman, Sheldon: Separating School & State, Fairfax, VA: The Future of Freedom Foundation, 1995, xv. o.

3 Mihály Ottó: Elmélet és empiria az oktatás kutatásában, www.uni-miskolc.hu/~btntud/publik.html

4 Rorty, Richard: Megismerés helyett remény, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1998.

5 Clark, Gordon: „Can Moral Education be Grounded on Naturalism?”, Essays on Ethics and Politics, Jefferson, Maryland: The Trinity Foundation, 1992, 7-8. o.

abba beletekintve megundorodhassunk bűneiktől, és Krisztushoz menekülhessünk. Igen, senki nem adhat hitet gyerekeknek, sem új szívet, de a törvény és az evangélium hirdetése a szülők feladata.

Harmadszor meg kellene végre érteni, hogy az erkölcsi nevelés nem választható el az intellektuális neveléstől. Sokan azt hiszik, hogy az intellektuális nevelés csak információ elsajá-

títás. Miközben információkat sajátítunk el, aközben szelektálunk is, és azt tanuljuk meg, amit értékesnek tartunk. Érték nélküli információ elsajátítás nincs. Nos, az a kérdés, hogy ki fogja megmondani, hogy melyik információ milyen értékkel bír. Ki végzi el ezt az értéktársítást? Az államra bízunk ezt, vagy megértjük, hogy a keresztyén szülő felelőssége a megfelelő szelektálás.

Észre kell vennünk, hogy alapvető elmentét feszül az állami oktatás és a keresztyén nevelés között. A kérdés ez: könnyedén kezeljük-e a problémát, vagy pedig meglátjuk azt, hogy milyen óriási felősség nehezedik a keresztyén szülő vállaira?

Bagoly Gyula

ISTEN LÁT TÉGED!

Vallásos családban nevelkedtem. Anyai nagybátyám református lelkész volt, másik két nagybátyám pedig jelenleg is az. Édesanyám paplányként komolyan vette a vallást, tehát szüleimmel együtt vasárnaponként ott voltunk a templomban. Gyermekekoromban, ha valami rosszat tettem, azt mondta édesanyám: Isten lát téged! Ekkor tudtam, hogy hiába titkolnám vagy szépíteném a dolgot, be kell vallanom az igazat, mert Isten minderről tud. Sok bűntől így tartott távol az Úr, hogy ez viszhangozott bennem: Isten lát és megbüntet, ha rosszat teszel!

Vallásos neveltetéséből fakadóan, nagyjából ismertem Istent, és hittem is benne. Ezért igyekeztem jó lenni. Alapvetően az én elképzelésem szerint jó gyerek és jó fiatal voltam. Engedelmeskedtem szüleimnek és tanárainknak, nem jártam bulikba és nem kíváncsoltam diszkóba. Annál inkább szerettem templomba és vallásórára járni. Egyszer egy evangelizáció végén a prédikátor azt mondta, hogy aki Jézus Krisztusé akar lenni, az maradjon a templomban. Közös imában átadtuk életünket Krisztusnak, és én úgy gondoltam, hogy mostantól nem fogok rosszat tenni. Azonban nem volt nehéz engedni a Sátánnak. Újból és újból arra döbbenem rá, hogy nem vagyok jó: veszekedtem a testvéremmel, durván szóltam édesanyámhoz, elfelejtettem megtenni amit ígértem stb. Ha nem is tűntek ezek nagy bűnöknek, jó cselekedettként sem könyvelhettem el őket. Miközben tovább jártam a templomba, megértettem, hogy a legkisebb bűn is pokolt érdemel. Ezért tehát nagyon félttem a pokoltól, mert azt hallottam róla, hogy az a lehető legrosszabb hely, ahol csak fájdalom, szenvedés és szomorúság van.

Eljött a konfirmálás ideje. Így gondolkodtam: Most a gyülekezet előtt is kijelentem, hogy én Krisztussal akarok élni, mert a konfirmáció szövegben ez van benne. Tehát most igazán Övé leszek, és Neki tetsző életet fogok élni. De a Sátán újból támadott: „Most is veszekszel néha a testvéreddel, büszke vagy jócselekedeteidre, nem vagy tökéletes, ezért nem fogsz a mennybe jutni. Nem vagy Jézusé.” Ilyenkor bocsánatot kértem Istentől, remélve, hogy megbocsát, és újra kezdtem. Milyen szörnyű fogsága volt ez a törvény megtartásának! Milyen sok vallásos ember él így, ahogy én is éltem, mert nem hallja meg sehol az evangélium örömeit vagy nem érti meg azt.

Miközben így vívódtam magamban, megértettem, hogyha csak az juthat a mennybe, aki soha nem vétkezett, akkor én elvesztem. Így tettem tehát fel a kérdést magamnak: Nincs már számomra remény?

Isten azonban kegyelmes volt hozzám, mert nem hagyott reménytelenségben. Megérthettem, hogy mégis van remény számomra. Nem az én jószágomban van a megoldás, hanem Krisztusban. Ő az, aki magára vállalta minden bűnömöt és elszenvedte bűneim büntetését helyettem. Mélyen megindított ez, hogy valaki ennyire jó volt hozzám, hogy meghalt azért, hogy én élhessek.

Most már tudom, hogy itt a földön nem leszek tökéletes, de Jézus szenvedéséért Isten már azokat a bűneimet is megbocsátotta, amelyeket ezután fogok elkövetni. Nem kell félnem a pokoltól, mert Isten megkegyelmezett és Jézus helyet készített nekem is a mennyben.

Istent nem a pokoltól való félelemből, hanem Krisztus iránti hálából kell szolgálnom. Óh, bárcsak mindig hálás lehetnék neki azért, amit értem tett! Hadd viszhangozzon bennem az, hogy: Isten lát téged, és gyönyörködik benned, ha Krisztusban van az életed. Ne élj vissza szeretetével és kegyelmével!

„Sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, amely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.” (Róma 8,38)

Bagoly Klára

AZ ISTEN LÉLEK; ÉS AKIK ŐT IMÁDJÁK, SZÜKSÉGES, HOGY LÉLEKBEN ÉS IGAZSÁGBAN IMÁDJÁK. (JN 4, 24)

AZ IGAZ ISTEN HELYES TISZTELETE (2.)

Előző számunkban, néhány vezető gondolat után, az istentisztelet fontosságáról írtunk. Ezen belül, röviden megvizsgáltuk, hogy a Biblia, a reformátor és puritán atyák, valamint hitvallási irataink is mennyire kiemelten kezelik az istentisztelet kérdését. Szóltunk az istentisztelet egyéni és közösségi vonatkozásairól, végül pedig felsoroltunk néhány buktatót. Ezek közül most az elsővel fogunk foglalkozni.

(I.) Kit kell tisztelni?

Talán most mindenki megrökönyödve azt gondolja: Miféle kérdés ez? Hogyhogy kit kell tisztelni, imádni? Hát természetesen Istent! Ezt mindenki tudja. Itt viszont tegyük hozzá egy kis pontosítást, amely igen lényeges és valójában vízválasztója ennek az egész kérdéskörnek. Az igaz Istent kell imádni, azaz a Biblia Istenét, aki Atya, Fiú és Szentlélek. Vagy még pontosabban: azt az Istent, aki Jézus Krisztusban jelentette ki magát a világnak. Miért fontos ezt leszögezni? Egyrészt azért, hogy ne tegyük Istent nevetségessé; másrészt azért, hogy a mi istentiszteletünk ne torkolljon bálványimadásba.

Minden vallás ugyanazt az Istent tiszteli?

Mára ugyanis teljesen elfogadottnak és bejáratottnak számít az a felfogás, mely szerint mindenki ugyanazt az Istent imádja. „Nyilván ez az Isten, néha más nevet használ, másként mutatkozik be, és helyenként másként is imádják. De lényegében minden vallás ugyanazt az Istent imádja a maga módján.” – halljuk a népszerű érvelést. Ezt a szemléletet aztán sokan kritikátlanul elfogadják, anélkül, hogy akár egy kicsit is elgondolkodnának felet-

te. Elhiszik azt, hogy Jehova, Allah vagy Buddha, esetleg Zeusz neve alatt/mögött, ugyanazon transzcendens¹, legfőbb lelki lény értendő. Sőt, azt is készséggel elhiszik, hogy a Biblia, a Korán, a védikus iratok, a Mormon könyve stb. ugyanazon Istentől származó, egyenlőképpen hiteles kijelentések. Innen már csak egy lépésre van az a megállapítás, hogy minden vallás ugyanazt az Istent tiszteli.

Az illusztráció pedig, amit bevetnek ennek szemléltetésére körülbelül így hangzik: Isten a hegy csúcsán van. Az embernek oda kell feljutnia. Mivel Isten sokféleképpen kijelentette magát, több ösvény vezet hozzá. De lehet a sziklafalon kötélhágcsót használva is felmászni, esetleg helikoptert igénybe venni. A lényeg az, hogy Istenhez jusunk. Minden vallás ugyanazon Istenhez vezet.

Nos, a baj akkor kezdődik el, ha megvizsgáljuk külön-külön Jehovát, Allahot, Buddhát, Zeuszt és a többieket, és azt látjuk, hogy jellemükben, tu-

lajdonságaikban, értékrendjükben, halmukban, cselekedeteikben és munkáikban stb. különböznek egymástól. Sőt, lejegyzett beszédek is (Biblia, Korán, Mormon könyve stb.) számos helyen ellentmondanak egymásnak. Így lassan kezd kibújni a szög a zsákból!

Ezért a mi „ellen-illusztrációnk” így hangzana: Képzeljünk el egy embert, aki mindenhol másként mutatkozik be (más névvel áll elő) és mindenütt más mond, másként viselkedik és cselekszik. Nos, ha egy ilyen emberrel találkoznánk, tudnánk-e bízni benne? Minek szoktuk nevezni az ilyen embert? Leggyakrabban sarlatánnak vagy szélhámosnak. Ezen táborhoz tartozók egy ilyen istent kínálnak nekünk.

Mindazok, akik ezt az elméletet elfogadják – anélkül hogy észrevennék –, Istentől egy sarlatánt csináltak. Egy olyan önmagával meghasonlott lényt, aki azt sem tudja, hogy Ő maga kicsoda, és azt sem, hogy mit mondjon az embernek az üdvösség vagy az élet értelméről. Magyarul: össze-vissza beszél! Hiszen minden vallás más és más tanít ezekről a lényeges kérdésekről.

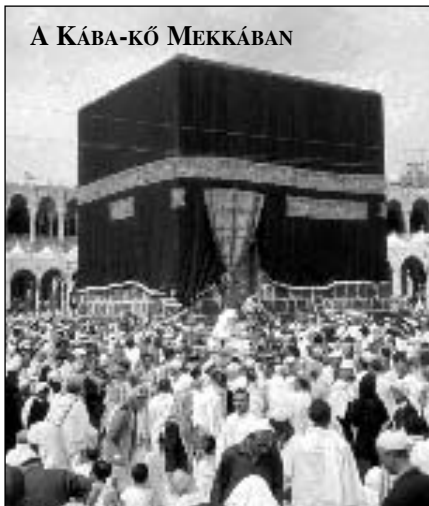
Zeusz mellesleg sok erkölcsi kérdésben nem egyezne meg Jehovával. Allah pedig nem igazán tudja mi az, hogy szeretet. Na, meg aztán sem Zeusz, sem Allahnak, de még Buddhának sincs egyszülött Fia. Olyan Fiuk pedig különösen nincs, aki meghalt volna az emberek bűneiért (Jn 3,16; 1Jn 2,2). Valójában soha nem érdekelt ez utóbbi hármat az emberiség sorsa! Akkor hogyan lehetnek ezek hárman (meg a többiek) azonosak Jehovával, a Biblia Istenével? Sehogy! Következésképpen, egy igaz vallás van, egy igaz Isten (1Jn 5,20), és egy út Őhozzá (Jn 14,6). És nekünk ezt az igaz Istent kell imádnunk!

Akinek ez egyértelmű, adjon hálát az Úrnak a világosságért, amit kapott. Mert sokaknak ez korántsem ilyen egyértelmű. Az ún. Ökumenikus Chartát-aláíró egyházak² (és vezetőik) egyáltalán nem jutottak el ennek felismerésére.

¹ felsőbbrendű; értelemfeletti; a megismerés határain túli, nem anyagi lény

² Az Ökumenikus Chartát 2001. április 22-én írták alá Strasbourganban. A magyarországi egyházak képviselői – köztük a Református Egyházé is –, 2002. október 1-én írták alá a Chartát. Ez mintegy megerősítése volt a korábbi strasbourgi aláírásnak, hiszen a Református Egyház amúgy is tagja az Európai Egyházak Konferenciájának. Ez a szervezet pedig egyik aláíró fél volt Strasbourganban.

A KÁBA-KŐ MEKKÁBAN

A Charta III. főrészének 11. cikkelye például így fogalmaz:

„Minden szinten építeni kell tehát a Krisztus-követők és a muzulmánok kapcsolatait, illetve a keresztyén-izlám párbeszédet. *Kifejezetten indítványozzuk azt, hogy folyjanak megbeszélések az egy Istenbe vetett hitről és az emberi jogok értelmezéséről.*”

A Charta szerint a muzulmánok is ugyanabban az Istenben hisznek mint az aláíró keresztyének. Persze ezen nem kell csodálkozni. Botránkozni lehet ugyan, de csodálkozni nem kell. Ezek a dokumentumok az ökumenikus mozgalom haladásának megjósolható állomásai. Sajnos az ilyen jellegű megnyilatkozásokkal számolnunk kell a jövőben is.

A pápa például már többször is, de legutóbb 2002. januárjában az olaszországi Assisiba invitálta több világvallás vezetőjét, azzal az eltökélt szándékkal, hogy a világ békéjéért imádkozzanak, illetve, hogy az ökumenikus egységet munkálják. A találkozón több vallás és felekezet képviseltette magát.³ Látjuk-e, hogy milyen előfeltételezés lapul egy-egy ilyen összejövetel mögött? A háttérben ugyanis itt is az állt, hogy ezen vallások képviselői ugyanazt az istent tisztelik,

ezért jöhetnek elébe imáikkal. És ha ugyanahhoz az istenhez többen járulnak oda, nagyobb a valószínűsége annak, hogy imáik meghallgattatásra találjanak. Az assisi kápolnában aztán ezek a vezetők közösen imádkoztak istenükhöz a béke érdekében.

Nos, próbáljuk meg ezt a szemléletet visszavetíteni a bibliai időkre. Ha ez igaz, akkor Baál, Molok, Dágon, Márduk stb. és a többi isten ezen teoria szerint azonos Jahvéval, illetve mind az Ő megjelenési formái. Akkor a Diána tisztelők is helyet kellett volna kapniuk az efézusi gyülekezetben, hiszen végső soron ők is Istent imádták – a maguk módján. Tényleg így lenne? Szerencsére Pál, korábban pedig Mózes, Józsué, a bírák és a próféták és nem utolsó sorban maga Jézus is másként vélekedtek erről. Reméljük, hogy mindannyiunk előtt nyilvánvaló ezen nézet tarthatatlansága.

Mi a helyzet a „keresztyénség” berkein belül?

Nos hadd mondjuk el azt, hogy egyáltalán nem biztos, hogy azok a tömegek, akik világszerte összegyűlnek „keresztyén” templomokban az igaz Istent imádják. Sőt, nagyon könnyen előfordulhat – és most fogózkodjunk meg jól –, hogy katolikus vagy református templomokban sem tisztelik az igaz Istent. Néha az ún. „keresztyén egyházak” nézetei sem különböznek sokban az előbbiekben említett nézetnél.

Az unitárius teológiában is például rendjén van az, amiről a korábbi paragrafusban beszéltünk. Isten szerintük is (legfőbb lelki lényként, egyedüli transzcendens valóságként) valójában egy, csak különféleképpen szolt és jelentette ki magát. Íme egy káté kérdés-felelet ennek igazolásaképpen:

K: Hogyan jutottunk tisztább valláshoz?

F: A vallástörténelem tanítása szerint tisztább valláshoz úgy jutottunk, hogy Isten küldött felvilágosult, bölcs vallás-

erkölcsi tanítókat, akik az értelemmel megegyezőbb, tisztább vallásos meggyőződésre vezettek. Isten küldötteit prófétáknak, apostoloknak vagy vallásalapítóknak szoktuk nevezni. A történelem folyamán Istennek ilyen küldöttei voltak: Zoroaszter a perzsáknál, Konfucius a kínaiaknál, Buddha a hinduknál, Mózes és a próféták a zsidóknál, Mohamed az araboknál.⁴

Majd a továbbiakban így folytatja a káté:

K: Ki volt Isten legnagyobb prófétája?

F: Isten legnagyobb prófétája Jézus volt, a keresztyén vallás megalapítója. Ő tanított meg Istent igaz ismeretere és szeretetére.⁵

Az unitarianizmus ennek ellenére „történelmi keresztyén egyház”. Pedig nem a Biblia Istent tiszteli. Jézust pedig egy lapon emlegeti Zoroaszterrel és Konfuciuszal. De a római katolicizmusról vagy az arminianus keresztyénségről sem mondhatunk el túl sok jót az istentisztelet vonatkozásában. Ők sem a Biblia Istent imádják. Arthur W. Pink keményen foglalja össze mindhárom irányzat tévelygéseit: „...ezek saját értelmük koholmánya szerinti istent készítették. Ilyenek az unitáriusok, akik tagadják a Szentháromságot. Ilyenek a római katolikusok, akik a Megváltó Anyjához folyamodnak segítségért és azt hirdetik, hogy a pápának hatalma van a bűnök bocsánatára. Ilyen az arminianus keresztyénség döntő több-

3 Az ún. keresztyén felekezeteken (római katolikusok, evangélikusok, anglikánok, baptisták, görögkeleti ortodoxok, metodisták, kvékerek, pünkösdisták) kívül jelen voltak a nem-keresztyén vallások képviselői, vezetői is. Íme néhány, a résztvevő vallások közül: hinduizmus, buddhizmus, judaizmus, konfucianizmus, sintóizmus, zoroasztrizmus, iszlám vallás, néhány afrikai vallás stb. Jelen volt a találkozón dr. Konrad Raiser is, az Egyházak Világtanácsának (EVT) elnöke. Ez azt jelenti, hogy sajnos a magyar reformátusok ezen a "sokszínű" találkozón is képviseltették magukat tekintettel arra, hogy a református egyháztestek tagjai az EVT-nek.

4 Ferencz József, Unitárius Káté, Az Unitárius Egyház kiadása, Kolozsvár, 6. kérdés-felelet, 1991, 4. o.
5 Uo., 7. kérdés-felelet

sége, amely egy kiábrándult, csalódott és legyőzött istenségben hisz.”⁶ Pedig a Biblia Istene egy hatalmas Isten, aki az Ő dicsőségét másnak nem adja (Ézs 48,11). Mégis Mária egyelőre még mindig társmegváltó, az arminianusok istene pedig képtelen biztosítani és alkalmazni azt az üdvösséget, amelyet lehetővé tett mindenki számára.

Végül mi van a liberális protestánsok (reformátusok, evangélikusok stb.) istenével? Az ő istenük alapvetően egy jóindulatú, mindenkinek megbocsátó és mindenkin könyörülő isten. Ő a „Mindenek Atyja”, aki nem foglalkozik a bűnnel, akinek szentsége lassan elpárolgott, aki elfogad úgy ahogy vagyunk, megtérés és bűnbánat nélkül. Továbbá, a liberalizmus Istenének egyik legfőbb tulajdonsága a szeretet. Ő azért van,

hogy nekünk szolgáljon, hogy életünket szebbé, jobbá tegye. A liberális egyházakban Istent egy olyan haverré degradálták, akinek elvárásai velünk szemben alig vannak, de kötelességei annál inkább. J. Gresham Machen szerint a liberalizmus „arra törekszik ugyanis, hogy elmosssa a határt Isten és a világ között, s hogy eltörölje Isten és az ember között feszülő éles személyes különbséget.”⁷ A liberalizmus így egy megcsontított istenképet kínál, amely a Biblia Isteneének olcsó karikatúrája. Nyilvánvaló tehát, hogy a Biblia Istene ettől az istentől is különbözik.

Saját istenkép

A hétköznapiakban is azt tapasztaljuk, hogy az emberek saját elképzeléseik alapján mintázzák meg Istent. Saját istenképük van, de arra nem gondolnak, hogy az akár teljesen hamis is lehet. Fogalmuk sincs arról, hogy elbukott, bűnös állapotukból adódóan nem rendelkezhetnek egy biblikus istenképpel. Hogy az igaz istenismeretet a bukás következtében elvesztették.

Nem tudják, hogy a Szentírás tanításának megismerése nélkül nem lehet egy egészséges istenképük. Jézus Krisztus megismerése nélkül pedig végképpen nem ismerhetik meg az igaz Istent. Jézus maga mondta: „Aki engem látott, látta az Atyát” (Jn 14,9) és „Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn 10,30) Ezért kell óvakodnunk azoktól, akik sokat beszélnek ugyan Istenről, de közben Jézus Krisztusról, Isten örököseivel és vele egyelnyegű Fiáról említést sem tesznek (pl. Jehova Tanúi).

Szociológiai megfigyelés kíván lenni és nem komoly teológiai érv, de mindenképpen érdekes, hogy az emberek 90% „templomba” vagy „misére” megy és nem „istentiszteletre”. Ez is azt ilusztrálja, hogy az emberek nincsenek tisztában azzal, hogy ki elé járulnak, sem azzal, hogy miről szól az istentisztelet. Nem tudják, hogy nekik egy hatalmas, szent, élő Isten előtt kell megállniuk, Őt kellene tisztelniük méghozzá elfogadható módon.

Tudatlanságából adódóan, az átlag templombajáró végső soron magának akar megfelelni, nem pedig az igaz Istennek. Ez az Isten alapvetően olyan, amilyennek ő elképzelte, hiszen saját maga mintázta. Így az átlag templombajáró azt gondolja, hogy Isten (akit mellesleg ő formált meg) bizonyára elégedett azzal a tisztelettel, amit tőle kapott.

Bálványimádás

Szükséges tehát világossá tennünk, hogy amennyiben nem az igaz Istent tiszteljük, bálványimádást folytatunk. Erre figyelmeztet az első és a második parancsolat. Nyilván itt nem kell szükségszerűen egy bálványszoborra vagy faragott képre gondolnunk (bár egyeseknél ez továbbra is szóba jöhet!). A leg-

fontosabb kérdés itt az, hogy egy biblikus istenképpel rendelkezünk-e vagy sem. Hogy olyannak ismerjük-e Istent, amilyennek kijelentette magát? A hitetlen embernek viszont nincs és nem is lehet ilyen istenképe. Minden elképzelése Istenről alapvetően hamis és nem más mint egy bálvány. Megtérése pillanatáig nem ismeri az igaz Istent, inkább hiába való okoskodásokkal foglalkozik (Róma 1,21-25). Az előbbieken említett nézetek is végső soron bálványok. Beleértve még a „magyarok istenét” is, akit olyan gyakran emlegetnek környezetünkben.

Közbenjáró

Végül pedig meg kellene érteni, hogy az igaz Isten nem tisztelhető közbenjáró nélkül. Nem lehet direkt módon közeledni hozzá, hiszen az Ő szentsége és igazságossága megemésztené a bűnös embert (Zsid 12,29). Ezért kizárólag Jézus Krisztuson keresztül ismerhető meg és tisztelhető Isten (Jn 1,18; Jn 14,6). Csak Jézus Krisztusban fogadja el Isten a mi istentiszteletünket is. Nem lehet tehát úgy tisztelni Istent, hogy nem ismerjük Jézust, és nem Jézus által jövünk hozzá. Sajnos ezt az alapvető bibliai igazságot az istentiszteleteket látogatók vajmi kevés hányada fogta fel. Ezek az emberek általában „hisznek Istenben”, vallásosak, csak egy a baj velük: nem ismerik Jézust és nem tudják mit kezdjenek vele! Ők Istenhez akarnak ugyan jönni, Őt akarják tisztelni, de Jézus megkerülésével. Mások viszont, általuk kedvelt közbenjárókat választanak (Máriát, a szenteket stb.) Pedig „egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus.” (1Tim 2,5) Ez igaz az istentisztelet vonatkozásában is. (folytatjuk)

Szőke Imre

6 Arthur W. Pink, The Ten Commandments, Baker Book House Company, Grand Rapids, Michigan, 1994, 19. o.

7 J. Gresham Machen, Keresztység és liberalizmus, Presbiteriánus Kiadó, Miskolc, 2002, 94. o.

KERESZTYÉN TÖRTÉNELEMSZEMLÉLET ÉS TÖRTÉNELMI OBJEKTIVITÁS¹

„Úgy gondolod, hogy a történelem objektív?” – kérdezte tőlem nemrég egy kollégám, hivatkozva ezzel egy történeszek közötti régi vitára.² Ez egy fontos kérdés posztmodern korunk számára, amely mind a történelem, mind pedig az igazság természetét érinti. Néhány történész a történelem objektív és tudományos természetét hangsúlyozva azt állítja, hogyha a semleges történész alaposan megvizsgálja a bizonyítékokat, képes úgy beszélni a történelemről, „ahogyan az valójában történt.” Habár egy objektív mérce iránti vágy dicséretes, ez a megközelítés humanisztikus és naív.³

A tudományos történelemkutatás gyengéi

A tudományos történelemkutatás naív, mert figyelmen kívül hagyja a véges és bukott (bűnös) történészek korlátait. A múltat mindenki bizonyos perspektívából közelíti meg, bizonyos háttereken alapuló előfeltevésekkel, tapasztalatokkal, meggyőződésekkel. Ezek az előfeltevések aztán – legyenek azok helyesek vagy nem – azok, amelyekkel a múltat szemléljük. Senkire nem lehet

ezért egy teljesen semleges és érdektelezni megfigyelőként tekinteni.

Továbbá, a múltról nincs teljes nyilvántartásunk. A történelmi dokumentumok az eseményeknek, tetteknek, elképzeléseknek és az emberi történelem szándékainak csak töredékeivel foglalkoznak. Átfogó és kimerítő ismeretszerzés elképzelhetetlen az időben korlátozott történész számára.⁴ (Valóban, mai, információval megterhelt korunkban a történész számára egyre nehezebb lépést tartani a specializálódás akár egyetlen területén is.)

A tudományos történelemkutatás végül humanista. Az autonóm embernek, aki értelemmel és tudományos módszerekkel van felszerelve, és próbál távol maradni Istentől, képesnek kellene lennie a történelem „kegyetlen tényeit” felkutatni, és a múltat összerakni. Rushdoony ezt a sokatmondó kritikát teszi:

„Törtétek kísérletek arra, hogy legalább a történelem „tényeit” meg tudják magyarázni, értelmezni. De... nincsenek független, önmagukban megérthető tények. Minden tény önmagán túl mutat, és nem lehet csak magukban meg-

érteni őket... A megértés mindig kicsúszik az ember kezei közül, amikor inkább a teremtés szféráján belül kutat, ahelyett, hogy Istentől kiindulva vizsgálódna. Mivel mindent Isten teremtett, ezért semmit nem lehet csak önmagában értelmezni, csak a teremtő Istent keresztül.”⁵

Szubjektív történelem

Más történészek azt állítják, hogy a történelem inkább szubjektív és relativista.⁶ A szépséghez hasonlóan a történelmet is a szemlélő ítéli meg. A szubjektív megközelítés mindig politikai korrektséghez és aktivitáshoz vezet. A történelem, Rushdoony állítása szerint „drámává válik, ami történelemként parádézik.” „Így a humanista történész újraélesztette az univerzalizmust: az általa életre hívott elvont fogalmak jelentik a tényeket, az egyetemességet, a valóság igazi rendjét...” Mi több, ezek a történelmi munkák alapján vallásosak, és egy „világi, utópikus és statikus hit felé közelítenek.” Rushdoony tovább hangsúlyozza a politikailag korrekt történész kifejtő végcélját: „Az ember istent játszik, és újra teremt a történelmet a teljes tervezés és ellenőrzés jegyében. Az ésszerű, anarchikus és 'tudományos' történelmi munkák az embert már majdnem isteni tervezőként a trónra emelik.”⁷

Objektív történelem

Akkor lehetséges-e objektív történelemről beszélni? Elmeséltem a barátomnak, hogy létezik objektív történelem, és ezt a Máté evangéliumának 25. fejezete írja le. Az Ember Fia dicsőséges trónján fog ülni, a nemzetek össze lesznek gyűjtve, és Ő el fogja őket választani balra és jobbra. Amikor az Ítélet Napján kinyitják a könyveket, az az egész emberi történelem számára egy tökéletesen objektív mérce lesz. Addig a napig az objektív történelmet a bibliai alapelvek követésével kutathatjuk.

Először, a keresztyének tudják, hogy van igazság, és Isten abszolút standardokat állított fel. Az bizonyos, hogy megértésünknek vannak határai, az ítéleteink nem tökéletesek, és a történe-

- 1 A Chalcedon Report, 2003. januári számából engedéllyel átvett cikk. Fordította: Szepessy Judit.
- 2 Akiket érdekel „A történelem objektivitásának a problémája”, utána nézhet Ronald Nash, Elképzelések a történelemről című könyvében (New York: E. P. Dutton, 1969), II:159-227. o.
- 3 A legjobb példa a „tudományos történelemkutatásra” a 19. sz. élt német történész, Leopold van Ranke volt.
- 4 Istenfélő nagymamám két hónap múlva lesz 100 éves. Végigélte a 20. század legnagyobb részét, és teljes életet élt. De életéről csak kevés feljegyzés maradt fenn. Nem hagyott „papír nyomot” maga után. Családi fényképeink vannak ugyan, meg egy néhány levél, és sok emlék. Nagymamám sok mindenre emlékszik, de azt is mondja gyakran: „Ezt már elfelejtettem.” A legtöbbet nem tudhatjuk nagymamám életéről. A kétezredik évfordulót elérő emberiség nagy részéről még ennél is kevesebb információ áll rendelkezésünkre.
- 5 Rousas John Rushdoony, The Biblical Philosophy of History, (Phillipsburg, N.J., P&R Publishing, 1979), 126-127. o.
- 6 A szubjektivista megközelítés leghíresebb népszerűsítői a 20. század elején bírtak nagy befolyással, mint pl. Carl Becker és Charles Beard.
- 7 Uo., 114. o., 132-133. o.

lemről való tudásunk nem kimerítő. Mivel Isten kijelentette az Ő igéjében az igazságot, feltételezhetjük, hogy létezik valódi tudás.

Doktori disszertációm történelemből 1989-ben védtem meg. A dolgozat Harry Rimmer-rel foglalkozott, aki a huszadik század elején élt kiemelkedő hitvédő és az egyik első kreacionista volt. Az egyik professzoromat, aki a hatvanas évek egy újrafutózott példánya volt, egyértelműen zavarta az, hogy Rimmer hitvédői munkássága állt a dolgozat középpontjában. Mialatt a disszertációm védtem, a professzor egyszer csak ökölbe szorított kézzel felugrott az asztaltól, és kijelentette: „Nincsenek abszolútumok!” Ez persze egy buta és önmagában ellentmondásos állítás (habár akkor még nem éreztem, hogy az én tisztem volt erre rámutatni). Sajnos sok történész e szerint az előfeltevés szerint munkálkodik: nincsenek abszolútumok. Így, semminek nincs értelme.

Persze, egy relativista sem mindig hűséges következetesen ehhez az alapelvhez. Az én professzorom is mélyen hitt abban, hogy a politika területén léteznek abszolútumok. Például soha nem hagyott ki egyetlen alkalmat sem, hogy lehordja Ronald Reagent és a kereszténységet, amiért nem tudtak megfelelni standardjainak. A professzor jó tanár volt, és mindig igazságosan bánt velünk. De relativista elvei alapján éppen szadista is lehetett volna.

Egy egész világra kiterjedő keresztény szemlélet kialakítása alapvető fontosságú a történelem pontos megértéséhez. Rushdoony megjegyzi, hogy az

„Igazság egy Személy, a Szentháromság második Személye, és az igazság az Ő tévedhetetlen és írásba foglalt Igéje... Tőle elvonatkoztatva a világegyetem hamar szétesik: emberi gondolatokra, illúziók és pusztá tények világára, úgy, hogy egyik tény sem függ össze a másikkal. A Szentháromság tagadása végtére is egyenlő a megértés, közösség, természet, élet, család, kultúra, és minden ilyen egyéb dolog tagadásával, és mindez az emberi létezés pokolbeli összeomlásához, teljes értelmetlenséghez és összefüggéstelenséghez vezet.”⁸

A történelem objektív, és meg is lehet ismerni objektívként, mert Isten rendeli el. A bibliai keresztények nem

azt hiszik, hogy Isten csak ül hátra tett kezekkel, nézi a történelem folyását, és azután felajánlja a Saját értelmezését. Isten nem olyan, aki csak egy pörgést ad a történelem autonóm részleteinek. *Ellenkezőleg, Ő a történelem szerzője.* Ennél fogva az emberek a történelmet ténylegesen megismerhetik, de nem kimerítően. Habár véges lények vagyunk, mégis rendelkezünk Isten igaz és tökéletes mércéjével. Isten látta az általa teremtet világot, és jónak ítélte meg azt. Jézus Krisztus az idők teljességében jött el (Gal 4,4); minden Érte teremtetett (Kol 1,16); minden Benne áll fenn (Kol 1,17); és Krisztus megváltó munkája áll a történelem középpontjában.

Bibliai módszertan és példa

A Szentírás Lukács bevezetőjében objektív módszert ad a történelem vizsgálatához. (Lk 1,1-4) Theophilusnak írva, Lukács megjegyzi, hogy már sokan írtak Jézusról. Lukácsnak szándékában állt leellenőrizni a forrásokat, beszélni a szemtanúkkal, és a kezdetektől aprólékosan nyomon követni a történéseket. Szeretett volna írni egy gondos beszámolót és megadni a pontos igazságot Jézus életéről.

A Szentírás kitűnő példákkal szolgál a történelmi objektivitásra. A Dávid életéről szóló beszámoló nem „udvari történet”, ahol a király feldicsérelése a szándék. Dávid pozitív oldalát épp úgy látjuk, mint komoly mulasztásait, bűneit. A Szentírás teljes képet ad Dávidról, szavai és tettei mellett lejegyezve gondolatait és szándékait. Fontos megjegyezni, hogy a bibliai történelem nem a szentek életének leírása (lásd a „szentek” megszépített történetét). A bibliai történelem őszinte és elfogulatlan, egyaránt foglalkozik a jóval és a rosszal. A keresztények néha túl buzgón átkelesztelik a múltat, és kialakítanak arról egy rózsás és ősi olvasatot. Mi nem adhatjuk meg magunkat ennek a kísértésnek. A keresztény történetíróknak azzal a szándékkal kell írni a történelemről, ahogyan a kelevényes Cromwell utasította arcképfestőjét: „Fess le engem a bibíresókjaimmal együtt!”

A keresztények végül biztosak lehetnek abban is, hogy Isten történelméből semmi nem vész el. A történészek gyakran fájlatják, hogy a történeti anyagok hiányosak vagy sok elveszett belőlük.

Amikor a nagy tiszteletű Dan Graham figyelemre méltó pályájának feljegyzései megsemmisültek, ő egyszerűen csak ennyit mondott: „Isten tudja.” Isten előtt ismert minden ő munkája, így az emberi történelem is. Az Úr könyvében minden nyilván van tartva. (Zsolt 56,8; 139,16; Jel 13,8; 17,8; 20,12)

Hadd fejezzem be azzal, hogy milyenek álmódja meg egy történész a paradicsomot. Ezt vonakodva teszem, mert tudom, hogy paradicsomi létünket azokhoz a dolgokhoz kapcsoljuk, amiket itt a földön a legjobban élvezünk. (Dr. Jack barátom egyszer a sebész álmát a paradicsomról így írta le: „világos fények... és hideg acél!”) A Szentírás azt tanítja, hogy minden gondolat és cselekedet fel fog tárulni, a nemzetek és az egyének meg fognak ítéltetni, és tökéletes ítélet fog bekövetkezni. Szeretek arra gondolni, hogy az Ítélet Napján Isten minden dolgot el fog magyarázni. Például Jób minden megválaszolatlan kérdésére lesz majd válasz. Így a történelem minden mehökkentő fejleményeire is kapunk magyarázatot. Isten meg fogja mutatni, hogyan és miért munkálta ki a dolgokat a javukra azoknak, akik szeretik Őt, és akiket elhatározása szerint elhívott. (Róma 8,28) El fogja magyarázni, hogyan alakított mindent az ő dicsőséges kegyelmének a magasztalására. (Ef 1,6) Ez minden idők legnagyobb történelem leckéje lesz, olyan, aminek az ünneplésébe soha nem fogunk belefáradni.

Dr. Roger Schultz

II. RAMSZESZ

HOGYAN SZABADULHATSZ MEG SZENVEDÉLYEIDTŐL?

Mit tegyek most, hogy rabja lettem az alkoholnak, illetve valamilyen drognak? Szinte már mindent megpróbáltál, és semmi sem segített. Néhány napig abba tudtad hagyni. De most itt vagy újra egy szokás rabjaként. Az ember, akit Isten arra teremtett, hogy uralma alá hajtja a Földet – egy vegyszer rabja lett. Hát nincs szabadulás?

De igen, van! Ám nem azon az úton, amelyen most haladsz. Van egy út, amelyen véglegesen magad mögé utasíthatod ezt a problémát. Ez az út Isten útja. Először is megmutatom neked, mit mond Isten az emberek egy olyan csoportjának, akik egy ideig olyan életüket uraló problémákkal küzdöttek, mint te. Figyeld meg, hogy a felsorolt bűnök között ott van a szenvedély bűne is: „Ne tévelyegjete; se paráználj, se bálványimádó, se házasságtörő, se pulyák, se férfiszexplóisták, se lopók, se telhetetlenek, SE RÉSZEGESEK, se szidalmazók, se ragadozók, NEM ÖRÖKLIK AZ ISTEN ORSZÁGÁT. Ilyenek voltak pedig némelyek, de megmosattatok, de megszenteltettek, de megigazítottatok az Úr Jézus nevében és a mi Istenünk Lelke által.” (1Kor 6,9-11) Világos-e számodra ezeknek a szavaknak az értelme? Pál apostol azt mondja: „ilyenek voltak némelyek.” Az Ige múlt időben van. Isten lehetővé tette ezeknek a korinthusi keresztyéneknek, hogy a szenvedélyeiket végleg maguk mögé vessék. Jézus

Krisztus az, aki megbocsátotta bűneiket, megtisztította, megváltoztatta őket azért, hogy nekik adta Szent Lelkét. Így megszabadulhattak szenvedélyeiktől. Pál nem úgy foglalkozik a problémával, mint mások. Egyszer és mindenkorra világossá teszi, hogy a keresztyén ne legyen semmilyen szenvedély rabja. Ez azt jelenti, hogy Pál nem ért egyet azokkal, akik azt tanítják, hogy egy alkoholist vagy egy drogfüggő ezt mondja magának élete végéig: „alkoholista vagyok,” vagy „drogfüggő vagyok.” Annak ellenére is, hogy már évek óta megszabadult az illető. Jézus nem ajánl fel ilyen félutas megoldásokat. Ő teljesen megbocsát és képessé tesz arra, hogy teljes győzelmet arass a bűn felett. „Hogyan változtathat meg Jézus, hogy ez a változás tartós legyen?” – kérdezheted. Jó kérdés. Tényleg, ez a kérdés egy döntő fontosságú kérdés, nemde? Nem szeretnél még egyszer csalódnani. Nem szeretnéd, ha még egyszer feltámadnának reményeid, és darabokra törnének úgy, ahogy ez már oly sokszor megtörtént a múltban. Én sem akarom, hogy ez történjen veled! Nem is fog megtörténni, ha követni fogod Isten útját, a józan és egyenes utat, ami az örök életre vezet. A többi út a pusztulásba vezet, mert azok nem Isten útjai. Ha valóban bízol Isten ígéreteiben, tudhatod, hogy nincs bukás, mert Isten megtartja ígéreteit. Ezért lehetnek biztonságban reményeid.

„Mi a különbség? Miért térek vissza régi útjaimhoz? Hogyan tud Isten útja megőrizni attól, hogy ezt tegyem?” Talán ezek a kérdések foglalkoztatnak leginkább. Ezért fordítsunk figyelmet rájuk.

Először is alapvető, hogy úgy ismerd Isten, mint ahogy a gyermek ismeri atyját. Ha még soha nem lettél Isten családjának tagja, nem vagy alkalmas arra, hogy részesedj azokból az ígéretekéből, amikről beszélek. Isten csak gyermekeinek tartja fenn ezeket az ígéreteket. Eredetileg nem Isten családjába születél, hanem a Sátán családjába, mint bármely emberi lény, aki erre a világra születik. Szükséged van tehát egy második születésre ahhoz, hogy tagja légy a mennyei családnak. Isten az Ő Lelke által meggyőz bűneid felől és képessé tesz arra, hogy higgy Jézus Krisz-

tusban, mint Megváltóban. Ha Isten tudatosítja benned azt a tényt, hogy bűneid megsértették Istent, és bűneid rabságában vagy, bízz Krisztusban, mint Megváltóban. Hogyan? Úgy, hogy rájössz, bűneid Isten ellen voltak, felismered, hogy Jézus azért jött ebbe a világba, hogy megszabadítsa az ővéit bűneikből, és bizalmadat belé veted. Ahhoz, hogy üdvözlj, el kell hinned az örömhírt: Krisztus magára vette minden bűnöd büntetését. Ígérete szerint Isten feltámasztotta Őt a harmadik napon, ez hitelesítette azt a tényt, hogy Isten elfogadta Krisztus helyettes áldozatát. Csak akkor érvényesek rád a következők, ha bűneid megbocsátattak és Isten családjának tagja lettél.

Tegyük fel, hogy bizalmadat az Úr Jézus Krisztusba helyezted, és tudod, hogy bűneid megbocsátattak (még ha ezek szenvedélyek is). A Szent Lélek lakozást vesz benned. Te Isten temploma vagy (1Kor 6,19). Ez azt jelenti, hogy Istent testedben is dicsőítened kell. Nem szennyezheted be, és nem rongálhatod a Lélek templomát. Ha Istennek kedves vagy, a szenvedély el fog tűnni. Szeretnél szakítani a régi úttal, de nem tudod, hogyan tedd? Gyötörödsz amiatt, hogy megpróbálsz szabadulni, de elbuksz, mint megtérésed előtt? Mit teszel most?

Isten Lelke benned van és ennek oka is van. Először is azért, hogy segítsen megtenni azokat a dolgokat, amiket nélküle nem tudnál elvégezni. Továbbá, Isten Lelke azért is van benned, hogy megértsd és alkalmazd az Igét életedre. (olvasd el az 1Kor 2. fejezetét) Isten a Biblia szerzője (2Pét 1,20-21) és ebben a könyvben Ő olyan utasításokat ad, melyek által felülkerekedhetsz problémádon. Ha imádsággal olvasod az Igét, és kéred az Urat, hogy segítsen megérteni és akarni azt, ami kedves neki, Isten Lelke világossá teszi azt az utat, ahogyan ez megvalósulhat. Ha imádkozva elindulsz, hogy engedelmessédj annak, amit a Biblia követel, a Szent Lélek erőt ad arra, hogy véghez vidd azt, amit szeretnél. De légy óvatos! Azért tégy erőfeszítéseket, hogy kedves légy Istennek, ne csupán azért, mert meg akarsz szabadulni egy kellemetlen szenvedélytől. Az legyen fő célod, hogy kedves légy Neki. Nem te haszná-

lod Istent arra, hogy beteljesítsd céljaidat, hanem Ő használ téged arra, hogy beteljesítse céljait!

Most pedig forduljunk a maradandó változás témájához. Miért térnek vissza emberek régi életükhöz? Miért omlanak össze szilárdnak hitt eredményeik? Hogyan tud a biblikus változás távol tartani ettől a visszaeséstől? A legtöbb rendszer/elmélet azt tanítja a szenvedélyektől megkötözött embereknek, hogy próbálják meg abbahagyni szenvedélyüket. A heroin fogyasztása, az ivás, a marihuána szívásának abbahagyása azonban nem oldja meg a problémát. Isten azt mondja, hogy egy bűnös viselkedést nem csak abbahagyni kell, hanem helyettesíteni is. Nem lehet úgy megtörni egy rossz szokást, hogy ne helyettesítsük egy igaz, jó szokással. Amikor valaki csak abbahagy, felfüggeszt egy szenvedélyt, még mindig rabja annak, csupán ideiglenesen nem foglalkozik vele. Maradandó változáson akkor megy át valaki, ha újjászervezte életét, egy új példát követve cselekszi kötelességeit. Végző soron, nincs maradandó változás pozitív változás nélkül. A negatív változás (letenni, abbahagyni) nem maradandó, nem elég.

Honnan tanulhatjuk meg ezeket a pozitív változásokat? Milyen erő által tudjuk régi bűnös útjainkat új és szent utakra cserélni? Csak Isten tudja elmondani az Ő Igéjében, hogy mit és hogyan változtass. Egyedül a Bibliában találd meg azt az igaz életstílust, amivel helyettesíteni tudod régi bűnös életmódod. A Róma 6,19-ben Isten ezt mondja: „Mert amiképpen odaszántátok a ti tagjaitokat a tisztátalanságnak és a hamisságnak szolgálóként a hamisságra; azonképpen szánjátok oda most a ti tagjaitokat szolgálóként az igazságnak a megszenteltetésre.” Az ige a Kolossé levél 3. fejezetében és az Efézusi levél 4. fejezetében a „levetésről” (negatív változás) és a „felöltözésről” (pozitív változás) beszél. Ezek a kifejezések végig használatosak mindkét fejezetben. Viselkedések, amelyeket „fel kell öltözni”, amelyek olyan szokásokat helyettesítenek, melyeket „le kell vetkezni.”

Abbahagyni egy-egy szenvedélyt még nem változás! Egy részeges az marad még akkor is, ha jelenleg nem iszik. Mindaddig alkoholista marad, amíg meg nem tanulja, hogy új életmódja összeférhetetlen az ivással. Egy drogfüggő az marad addig, amíg meg nem

tanulja, hogy a drogozás nem fér össze új életstílusával. Az új életnek minden ponton helyettesítenie kell a régit. Ha a régi életforma bizonyos baráti körhöz és helyhez kötődött, ahol mások is drogot vagy alkoholt fogyasztottak, akkor az új életforma nem csak azt követeli, hogy szakíts régi baráti köröddel és törzshelyeddel. Ennél tovább kell jutnod. Egy olyan keresztyén közösséghez kell ragaszkodnod, amely megerősít a hitben. Tevékenységeid a gyülekezet és az otthon köré csoportosuljanak. (1Kor 15,33: „Ne tévelyegjétek. Jó erkölcsöt is megrontanak gonosz társaságok”)

Most forduljunk egy kulcsfontosságú biblikus utasításhoz, amely meghatározza azt a bizonyos helyettesítést: „És meg ne részegedjétek bortól, miben

kicsapongás van: hanem teljesejétek be Szent Lélekkel.” (Ef 5,18) Figyeld meg, hogy ez az Ige nemcsak a tiltást tartalmazza, hanem az élet útjának lehetőségét is. Benne van az is, hogy mit kell letenni és az is, amit fel kell venni. Az egyik életstílust úgy határozza meg az Ige, hogy kicsapongás, a másikat pedig úgy, hogy Szent Lélekkel való betöltekezés.

Állítsuk szembe egymással a két életutat! A részegesség útját, amelyben kicsapongás van, és a Lélekkel való beteljesedés útját, amelyben öröm és bölcsesség van. Mit is jelentenek ezek? A görög szó, amit itt kicsapongásnak fordítanak, az „asotia” szó, amely szó szerint fordítva azt jelenti „menthetetlen.” Egy olyan életformáról beszél itt az Ige, melynek velejárója az iszákosság miatti romlás, pusztulás. Ez az életforma áll a reklám mögött. Egy olyan életkép ez, amely egy széleskörű rendet-

lenségre és egy teljes romlásra mutat. Pál itt arra figyelmeztet, hogy ez az iszákosság végső következménye. Az alkohol átítat mindent, és mindent tönkretesz. Ha egy alkoholista nem adja fel ezt az életmódot, mindez hamarosan bekövetkezik. Másrésről pedig ott van az élet, az öröm és a bölcs cselekedetek, melyeket Isten Lelke motivál. A Szent Lélekkel való betöltekezés (ahogy az újszövetség tanítja) nem egy másodlagos munkája a kegyelemnek, mely a megtérés után következik. A Lélekkel való betöltekezés normális következménye annak a növekedésnek, amely minden keresztyén életét jellemzi. Ezt láthatjuk az Ef 5,19-20-ban, ahol az ige a Lélek építő tevékenységéről beszél, szemben az iszákosság romboló hatásával. De a Lélekkel való betöltekezés nem függ attól, hogy valakinek mennyire üres a pohara (lehet, hogy valakinek félig van tele a pohara, míg más pohara háromnegyedig van tele). A Lélekkel való betöltekezés inkább attól függ, hogy valakit Isten Lelke ural és kontrolál, vagy inkább az alkohol. A Lélekkel való betöltekezés azt jelenti, hogy a Szent Lélek hatása a keresztyén életének minden területén láthatóvá válik. Amikor a Szent Lélek hatása a legjelentősebb lesz a keresztyén ember életének minden területén (betölti életét), már nem lehet helyettesíteni azt a régi életmóddal.

A különféle szenvedélyek (drogok, alkohol) betöltik életedet. Káros hatásuk életed minden sarkába szétárad és elkerülhetetlen romlást von maga után. A szenvedély egy életet uraló probléma (az 1Kor 6-ban, Isten egyeseket részegeknek nevez, vagyis egész életvitelüket ezzel a fogalommal jellemzi), amely áthatja az élet minden területét, ezért a Szent Lélek hatásának mindenhol helyettesítenie kell a szenvedélyeket. Egy életuraló bűn hatásai és visszahatásai megjelenhetnek az élet minden területén. Amikor Józsi ivott, elkezdett romlani munkahelyi teljesítőképessége. Amikor tudatára ébredt ennek, elkezdte rosszul érezni magát. Ez a rossz érzés Isten figyelmeztető jelzése volt, amely felhívta figyelmét az önvizsgálatra és arra, hogy hagyja abba azt a tevékenységet, amely ide vezetett. Józsi azonban elnyomta ezt az érzést azzal, hogy újra a pohár után nyúlt. De minél többet ivott, annál kevésbé lett képes arra, hogy jól végezze munkáját. Sőt egész-

sége is tönkrement, kapcsolata feleségével megromlott stb. Minden ilyen szörnyű esemény alkalmával élete egyre több területén lettek problémák. Ez pedig még több rossz érzést hozott magával, amit már hiába próbált kezelni az alkohollal. Végül alkoholizmusa élete minden területének összeomlásához vezetett. Fizikai, családi, anyagi, társadalmi élete olyan lett, mint egy alkoholistaé. Nem nehéz észrevenni azt, ha valakinek ennyire kitölti életét az alkohol. Ilyenkor nem elég csak azt javasolni neki, hogy hagyjon fel ezzel a szokásával. Ezért bukik meg minden olyan program, amely csak azt javasolja, hogy abba kell hagyni a drogozást vagy az alkoholizmust. Csak úgy lehet megszabadulni egy életet uraló problémától, ha az egész élet és az élet minden területe megváltozik. Ez az, amit a Biblia javasol. Az egész életüknek újjá kell szerveződnie az által, hogy betelünk Szent Lélekkel. Az élet minden területe most a bűn (egy szenvedély) romboló hatása alatt van. Az életnek meg kell változnia, ahhoz hogy Isten Lelekének jótéteményei nyilvánvalóvá legyenek benne. Tartsd észben ezt az alapvető tényt. Most pedig egy egyszerű, vázlatos programot adnék, mely segít minden keresztyénnek egy maradandó változás elérésében.

Először is: bánd meg bűneidet Isten előtt. Kérd az Úr segítségét, hogy megértsd az Igét, amely képessé tesz arra, hogy pontosan alkalmazd ezeket a szokásokat életedben. Légy nyílt azzal kapcsolatban, amit Isten kér tőled.

Másodszor: vizsgálj meg életed minden területét. Készíts egy teljes listát azokról a konkrét dolgokról, amikben elhanyagoltad Istent és más embereket. Fordíts elég időt ennek a listának a megalkotására, mivel újra és újra használhatod a rád következő napokban. Az őszinteség és a teljesség nagyon lényeges ennek a listának a megalkotásához. A következő vázlat segíthet elkezdni.

Levetendő szokások (amelyekről Isten azt mondja, hogy ezeket le kell tennem): .....

Új szokások (amelyekről Isten azt mondja, hogy ezeket fel kell vennem): .....

Harmadszor: a hatékony változás ér-

dekében működj együtt valakivel, aki gyakorolja a biblikus lelkigondozást (lelkész vagy más komoly keresztyén lelki vezető), aki tud segíteni neked az eljövendő nehéz időkben, amikor drog vagy alkohol nélkül kell lenned. Ez a lelkigondozó segít abban a szakaszban, amikor életedet teljesen újjá kell szervezned a biblikus irányvonalak mentén.

Negyedszer: az 1Kor 15 tanítása szerint (amit előbb már idéztem) a jövőben el kell kerülnöd mindennemű érintkezést bármely olyan társasággal, akikkel együtt hódoltál annak a szenvedélynek, amit most el akarsz hagyni. Mindennemű kapcsolatot szüntess meg az ilyen emberekkel. Nem tarthatsz fenn semmilyen kapcsolatot velük mindaddig, míg teljesen fel nem veszed az új életmódot. Akkor és csak akkor leszel elég erős ahhoz, hogy próbáld segíteni nekik abban, hogy megtalálják Isten útját, amely kivezet a szenvedélyből. Most bizonyára szeretnél érvelni ez ellen, amit itt olvastál. De igazából nem érvelhetsz, ha szabadulni akarsz. Emlékezz az igeversre (különösen az első részére az igének): „Ne tévelyegjétek. Jó erkölcsöt is megrontanak gonosz társaságok.”

Ötödször: ezt a listát használva rendezheted életed. Szerkeszd meg, milyen volt régi életed (hogyan dolgoztál a munkahelyen, hogy beszéltél feleségeddel stb.) és szerkeszd újjá minden cselekedeted úgy, ahogy a Biblia tanítja. Ez az a pont, ahol egy másik keresztyén lelkigondozása szükséges. Az alábbi vázlat segíthet mind neked, mind neki abban, hogyan mozdíthatod előre az új szokásokat, és hogyan gátolhatod meg a régi felbukását.

Akadályok

Mi az, ami régi bűnös szokásaidat segíti? .....

Mi az, ami eltávolít Isten útjaitól? .....

Ösztönző dolgok

Mi az, ami távol tarthat korábbi bűneimtől? .....

Mi az, ami segíthet Isten útjain előrehaladni? .....

Most már tudod, hogy ezt meg kell tenned. Ne várj tovább, kezd el most! Isten kegyelméből megszabadulhatsz szenvedélyedtől. Tudom, hogy nem lesz könnyű. Előfordulhat, hogy elkedvetlenedsz. De ha igazán bízol Jézus Krisztusban, az Ő kegyelméből sikerülni fog. Keresd ebben a keresztyének segítségét!

Dr. Jay Adams

KÉPMUTATÁS

„A képmutató olyasvalaki, aki vasárnaponként nem önmaga...”

Anonymus

„Keresztyénnek lenni, és nem csupán annak tűnni – az igazán nagy dolog...”

Jeromos

„Természetünk szerint képmutatók vagyunk: előszeretettel magasztaljuk magunkat másokat megrágalmazása által...”

Kálvin

„A képmutatás a leghangosabb hazugság...”

George Swinmock

„A képmutató ismertetőjele, hogy mindenütt keresztyén – kivéve otthon...”

Robert Murray M'Cheyne

„A rohadt alma szeles időben válik nyilvánvalóvá...”

William Jenkyn

„A vallás, amely képmutatással kezdődik biztos, hogy hitehagyással végződik...”

William Spurstowe

„A képmutatónak a legalacsonyabb hely van fenntartva a pokolban...”

J. C. Ryle

„Ne maradj távol a gyülekezettől csupán azért, mert ott állítólag sok képmutató van. Egynek még mindig van hely...”

Thomas Adams

„Egyszer láttam egy halom hamis dollárt. Elmentem-e az ablakhoz és kidobtam-e az összes jó dolláromat? Nem. Mégis, te azért utasítod el a keresztyénséget mert állítólag sok a képmutató közöttük...”

Biederwolf

„Aki nem gyűlöli a gonoszt, a jót sem szereti igazán...”

C. H. Spurgeon

„Az ember külsőségeiben áthat ugyan a keresztyén életmódra, de belsőképpen mégis az evilági lelkület jellemzi...”

Sinclair Ferguson

SZENTELD MEG AZ ÚR NAPJÁT!¹

G Y E R E K O L D A L

„A vasárnap olyan unalmas. Nem lehet focizni, TV-t nézni vagy bizonyos könyveket olvasni.” A fiatalok többsége sajnós így gondolkodik az Úr napjáról. Úgy tűnik, ez az egyhangúság napja, ami korlátozza őket abban, hogy szabadon szórakozhassanak és alig várják, hogy elmúljon végre. Meglehet, hogy ezt te is így gondold? Pedig más szemszögből kellene látnod a dolgokat. Isten a Teremtőnk és Megváltónk, ezért minden joggal Ő rendelkezik felettünk. Akár minden egyes napot magának követelhetett volna, de ehelyett csak egyetlen egy napot kér a hétből. Menyire önzőek vagyunk, amikor arról panaszkodunk, hogy egy napot Isten imáadásával kell töltenünk.

Az egészség napja

Az Úr napjának megtartása valójában nagy mértékben a javunkra válik. Szervezetünknek szüksége van egy kis lazításra, szünetre az egész heti munka után. Hasonlóképpen az értelmünknek is szüksége van pihenésre és arra, hogy fontosabb gondolatok foglalják le. Vizsgára készülő diákok gyakran megjegyzték, hogy semmilyen hátrányuk nem származott abból, hogy vasárnap nem tanultak. A nyugalom napja olyan jótékonyan hat elménkre, hogy az sokkal eredményesebben tud működni a másik hat napon. Ezért mondja Jézus: „A szombat lőn az emberért...” (Mk 2,27)

Az üdvösség napja

Továbbá, emlékeznünk kell arra is, hogy nemcsak testünk és elménk, de lelkünk is van. Sokan feledkeznek meg erről, és ennek eredményeképpen olyan problémákkal kell szembenéznük mint az aggodalom, a feszültség, a bűntudat érzése és a depresszió. Ami viszont még ennél is rosszabb az, hogy aki megfedkezik lelkéről, a pokol nyomorúságában fogja tölteni az örökkévalóságot. „Megemlékezzél a szombatnapról...” (2Móz 20,8), és ennek segítségével majd „emlékezzél meg a te Teremtődéről a te ifjúságodnak idejében...” (Préd 12,3) Rohanó világunkban köny-

nyű teljesen elmerülni az élet ügyes-bajos dolgaiban, szórakozásaiban és így megfedkezni Istenről. A legtöbb bűnös ember mégis az Úr napján nyer üdvösséget az eljövendő harag elől.

A szentség napja

Hogyan kellene az Úr napját töltenünk? Ez nem csupán a pihenés napja, hanem egy szent nap, melyet úgy szentelünk meg, hogy „teljes időnket az egyéni és nyilvános istentiszteletre szánjuk; megpihenve egész nap még azoktól a világi feladatokból és kikapcsolódásokból is, amelyek más napokon engedélyezettek, kivéve a szükséges és jótékony munkavégzést.” (Westminsteri Kiskáté 60. fejelet) Bár ebben gyakran elbukunk, mégis egyre többször meg kell próbálnunk úgy irányítani e nap tevékenységeit, hogy elmélkedjünk Istenről és arról, hogy mit tett értünk. Miközben Őt dicsőítjük, gondolkodjunk el saját lelkünk állapotáról, valamint keresztyén felelősségeinkről.

A mennyország napja

Az Úr napja olyan, mint a mennyország, ahol minden időnket Isten jelenlétében fogjuk tölteni, miközben Őbenne gyönyörködünk. Ha már itt ezen a világon unalmasnak találod a vasárnapot, akkor teljesen alkalmatlan vagy arra, hogy a mennyországba juss. Viszont ha nem a menny lesz földi életed befejeztével a végállomás, akkor az egyetlen másik hely, ahová a halál után kerülhetsz: a pokol. Újjá kell tehát születned Krisztusban ahhoz, hogy szerethesed Isten és az Ő napját tartsd a legjobbnak a hét napjai közül.

Az önfeláldozás napja

Nem mindig könnyű kiállni az Úr és az Ő napja mellett. Néhány fiatalnak el kellett hagynia egy zenekart vagy sportcsapatot azért, mert meg akarták szentelni az Úr napját. Másokat pedig kigúnyoltak emiatt a barátaik. Isten ígérete azonban a következő: „...akik engem tisztelnek, azoknak tisztességet szerzek, akik azonban engem megutálnak, megutáltatnak.” (1Sám 2,30) Bármilyen nyomás nehezedjen is ránk és bármi legyen is az ára, legjobb inkább Istennek engedelmeskedni és nem az embereknek.

Mit kell tennem?

Hogyan szentelheted meg az Úrnak napját? (1) Készíts el mindent, amit csak lehetséges szombat este. A leckéidet csináld meg szombaton és ne vasárnap. (2) Ha nem akarod, hogy kísértésbe ess vasárnap, már szombat este tedd el a TV távirányítóját, a magnódat, az újságokat és minden más olyan dolgot, amin megakadhat a szemed. (3) Próbáld meg szombat este korán lefeküdni. Ha így teszel, akkor nem leszel túl fáradt ahhoz, hogy a vasárnap áldásaiból teljes mértékben részesülhess. (4) Próbáld meg elkerülni a vasárnapi telefonálgatást; a barátainkat bármely más napon is felhívhatjuk. Miért ne használjuk ezt a napot arra, hogy az Úrral beszéljünk? (5) Keress egy jó keresztyén könyvet, pl. egy misszionárius életrajzát és tűzd ki magad elé célu azt, hogy minden vasárnap délután elolvasol egy-két fejezetet belőle. Így hamar a végére érsz, és akkor választhatsz egy másik könyvet. (6) Ha vannak fiatalabb testvéreid, akkor megismertetheted velük a Bibliát te magad is úgy, hogy bibliai történeteket és játékokat tanítasz nekik; illetve zsolnárokat és dicséreteket is énekelhettek. Ezzel sokat segítenél szüleidnek és ez mindannyiótok számára nagy áldás lehet. (7) Végezetül, az istentiszteleten próbáld odafigyelni a prédikációra és beszélj meg el szüleiddel róla hazafelé, az autóban vagy otthon, az ebéd után. Esetleg leírhatod az aznapi textust egy kis füzetbe és aztán megtanulhatod kívülről.

Az Úr segítsen mindnyájunknak megszentelni az Ő napját !

Harry Woods

¹ Engedélyezett fordítás a Free Church Foundation magazin, Young Foundations 1998. októberi mellékletéből. Eredeti cím: Give God His Day. Fordította: Robinson Zita.

HETI SZOLGÁLATI ALKALMAK GYÜLEKEZETEINKBEN:

HELYSÉG	KAPCSOLAT	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
Budapest	Bagoly Gyula 06-1-322-9317						10:00 IMA 11:00 IT 17:00 FB
Miskolc	Szőke Imre 06-46-412-558				16:00 FB		9:45 IMA 10:30 IT 17:00 IT
Barót	Tókos Sándor 0267-377-369					18:00 FB	11:00 IT 18:00 FB
Brassó	Vincze N. László 0268-328-278			18:00 FB		17:00 IB	11:00 IT 18:00 IT
Erdőszentgyörgy	László Lehel 0723-630-793	18:00 FB	18:00 FB				10:00 IT 18:00 FB
Kézdivásárhely	Simon Szabolcs 0267-318-773						15:00 IT
Marosvásárhely	Kovács Kálmán 0265-160-701			18:00 FB		12:00 GYIT	10:00 IT 18:00 FB
Nyárádszentanna	László Lehel 0723-630-793				18:00 FB		
Rava	László Lehel 0723-630-793			16:00 FB			14:00 IT 14:00 GYIT
Petrozsény	Zólya Csaba 0723-395-260				15:00 FB		
Sepsiszentgyörgy	Simon Szabolcs 0267-318-773		19:00 FB				10:00 IT 19:00 FB
Szamosújvár	Szász Attila 0723-368-408						11:00 IT 15:30 IB
Szék	Vigh István 0264-228-261		19:00 FB		19:00 FB		11:00 IT 16:00 IT 18:00 FB
Székelykeresztúr	Sikó Mihály 0723-332-053			16:00 FB			8:30 IT
Székelyudvarhely	Curcubet Gábor 0266-210-211		19:00 FB		19:00 FO		10:00 IT 11:00 HIT 16:00 FB
Szováta	Kovács Ferenc 0265-577-592					17:00 IB	10:00 IT 11:00 FB
Vulkán	Zólya Csaba 0723-395-260		16:00 IMA 17:00 FB			12:00 GYB	10:00 IT 17:00 FB
Badaló	Pápai Ernő 06-20-597-7551			19:00 FB			
Barkaszó	Lőrinc Bertalan 06-20-808-4845						10:00 IT
Beregszász	Pápai Ernő 0314-124-639	10:00 IB	14:00 FB				10:00 IT
Gát	Lőrinc Bertalan 06-20-808-4845			18:00 FB			
Izsnyéte	Lőrinc Bertalan 06-20-808-4845	18:00 IB			17:00 IMA 18:00 FB		14:00 IT
Kukja	Demeter Géza 06-20-416-5037						13:00 IT
Rafajna	Demeter Géza 06-20-416-5037			18:00 FB			
Zápszony	Demeter Géza 06-20-416-5037			14:00 FB			

IT - istentisztelet, **FB** - felnőtt bibliaóra, **IB** - ifjúsági bibliaóra, **FO** - fórumbeszélgetés, **HIT** - hitvallás tanulmányozás, **GYIT** - gyerekistentisztelet, **GYB** - gyerekbibliaóra

FELHÍVÁS

A Keskeny Út szerkesztői örömmel veszik tudomásul, hogy lapunk tartalma sok hívő testvérünknek segít a lelki- és hit-beli növekedésben. Ezért felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy észrevételeiket és leveleiket szívesen közöljük, amennyiben írásban elküldik őket szerkesztőségünk címére. Szeretettel bátorítunk mindenkit, hogy kapcsolódjon a lap szerkesztéséhez és – nem utolsósorban – terjesztéséhez.

A Szerkesztőség